

HEIS MONTØREN

▼ Nr. 1–2006 Årgang 38 ▲

Medlemsblad for Heismontørenes Fagforening

Leder av HMF, Rune Larsen

Innhold

HMF avd/klubb	1–3
Skadevirkninger ved reiseoppdrag	4
Opptatt av pensjon	5
Nytt kurs på HBU	6
Trondheimskonferansen 2006	7
Rapport fra Strasbourg	8
Tjenestedirektiv	9–10
Tariffoppgjøret 2006	11
Heisulykker i 2005	12–13
Minneord om Bjarne Aspenes	13
Fattig midt i rikdommen	14–15
Fremtiden i (våre) hender	16
Intervju med en veteran	17
SVs palestinakampanje obligatorisk!	18
Tjenestedirektivet og Sosial dumping på Fransk	19–20

Vi har gjennom noen måneder levd med den såkalte rødgrønne regjering. Det ble som alle vet ny regjering ved valget. Mange jobbet intenst for et regjeringsskifte, og slik ble det. En ny regjering fra omtalte venstresiden ble det, men en ny regjering er ikke nok. Det må en ny politisk linje til før en skal si seg fornøyd. Dessuten, – er denne rødgrønne sammensetting langt nok til venstre? Det hviler enormt mye på de rødgrønnes skuldre framover, folk forventer en radikal endring på mange områder.

Fagbevegelsen får snart merke den nye regjeringens politikk og holdning, fordi snart er det tariffoppgjør. Det er mange politiske store saker som vil bli fremmet i det kommende oppgjøret. Tjenestepensjon, AFP, likelønn og økt kjøpekraft er noen sentrale saker. Obligatorisk Tjeneste Pensjon – OTP – er også en het potet i dette oppgjøret. Dette er lovpålagt, en OTP på 2 %, men NHO har allerede signaliser at dette vil være innbakt i det kommende lønnstillegget, og må sees som en helhet. NHO forneker seg ikke når det gjelder å avkorte arbeidsfolks tillegg og goder, men selv forsyner seg godt av sølvfatet, noe de har gjort i en årrekke. Men denne OTP er også et politisk spill, nemlig en start på nedbygging av folketrygden, som nå overføres til det økonomiske markedet som nå ivrer etter enorme summer som alle vil ha tak i! – en skam i seg selv at dette blir gjennomført med AP i en sentral hovedrolle med Sigbjørn Johnsen som leder av dette utvalget – pensjonsutvalget som iverksetter privatisering av folketrygden.

Det skal bli spennende å følge regjeringen i dette kommende oppgjøret, og vi får håpe at de går vekk fra moderasjonslinja, og ikke bøyer unna for argumentene om at for gode oppgjør for arbeidsfolk vil føre til opphetet økonomi, og som følge av dette en renteøkning! Kort og godt så forventer fagbevegelsen en ny kurs og tariffpolitisk holdning som står i kontrast til NHO linja.

Under Trondheimskonferansen som samlet 500 tillitsvalgte stod APs Martin Kolberg på talerstolen og takket for hjelpen om en ny regjering. «Dere skal merke og se endring for fagbevegelsen, fagbevegelsen, fagbevegelsen!» – og det forventer vi også!

Den «Rødgrønne» regjering må også vise folket helt annen politikk når det gjelder skole, sykehjem, sykehus, idrettshaller, svømmehaller, fritidsklubber, ungdomstiltak, fattigdomsproblemer, fordelingspolitikk, økonomisk styring, osv, osv. Utfordringene er store og mange, og vi forventer mye!

Det byr på store utfordringer å være i regjering, å være representert i det største regjeringspartiet, å inneha det store flertallet i regjering og å liksom representere arbeiderklassen. Samtidig er frontfigurene i AP ihuga EU-tilhengere! Også her er det duket for mange problemer og «basketak» mellom den nye – «rødgrønne regjering» og fagbevegelsen og arbeiderklassen!

Lykke til i årets tariffoppgjør, med et yrende engasjement og glød for de krav som fremmes og det som forventes av støtte til fra de politiske regjeringspartier som skal takke fagbevegelsen, fagbevegelsen, fagbevegelsen om hjelpen for at de ble valgt!

HEISMONTØREN

Redaktør: Geir Løkke

I redaksjonen: Tor Erik Lundberg

Forsidebilde: Geir Løkke

Nr. 1–mars 2006

Redaksjonell adresse:

HEISMONTØREN

Schweigaards gate 34 f, oppgang 2
0191 Oslo

Telefon: 22 17 45 50

Telefax: 22 17 45 53

E-post: heis@heis.no

Årgang 38

Layout og foto: Redaksjonen

Ettertrykk anbefales når kilde er angitt.

Sats og trykktjeneste: GAN Grafisk AS

Opplag: 1000

Redaksjonen er avsluttet 10. mars 2006

Neste nummer: juni 2006

Neste deadline: 1. juni

Møre og Romsdal

Joar Vadset

Arbeidssituasjonen for medlemmene i HMF- Møre & Romsdal er stort sett veldig bra.

KONE avd. Ålesund har ikke hatt så mye montasje her i fylket, slik at to av tre ansatte er stort sett ute og reiser. Reber i Ålesund har hatt litt ledig kapasitet i første halvår, så en til to mann har tatt noe reisearbeid. Reber i Molde har hatt veldig mye å gjøre i det siste så der har de hatt et par mann fra andre avdelinger til å hjelpe seg. Arbeidsmengden for Sanne Spesialheis er nok bra. Sanne har i løpet av våren blant annet montert heis i administrasjonsbygget til det ikke ukjente Ormen Lange-prosjektet på Aukra. Av begivenheter i fylket i sommer kan vi nevne den tradisjonsrike Molde Internasjonale Jazzfestival, som er ifra 17-22 juli. Den anbefales om du er jazzinteressert eller ikke. Se mer på www.moldejazz.no

Videre blir Ålesund Båtfestival arrangert 12-16 juli. Dette er en årlig festival som bare vokser i omfang, så er du båtinteressert bør du legge turen dit. Se mer på www.batfestival.no

Nå er det snart ferie, og det blir et godt avbrekk. Det ser ut som det kan bli en like aktiv høst når det gjelder arbeidsmengde. ■

Trondheim

Roar Strand

Nå er det vår og ro i distriktet. En del av gutta går på tillitsmannsutdanning i foreningas regi, og synes dette er positivt.

Avdelinga har også avviklet årsmøte, og der ble det ganske mye gjenvalg. Det ser ut til at alle firmaene har fullt opp med arbeid, og det er bra. Det er også noen få som skifter firma. Det er liten reaksjon på oppgjøret som er ferdig, så medlemmene er vel stort sett fornøyd. Ellers er det ikke noe å melde i fra Trøndelag. ■

Stavanger

Jan Refsnes

Hei igjen

Ja, nå står snart ferien for tur. Og når dette leses er forhåpentligvis forhandlingene over, eller i alle fall godt i gang, og vi kan begynne å tenke på ferie.

Arbeidsmengden i Rogaland er til de grader stor, og samtlige firma har mer enn nok å gjøre og har ansatt nye folk. Og i følge Aetat er der ikke arbeidsledighet her. Så da kan en vel sitte og reflektere over at det går så det suser over hele fjøla i dette vakre lille landet, langt oppe i Nord. I følge FRP og EU-tilhengere er det jo helt meningslaust. Det er jo direkte naturstridig, og da blir det litt underlig å se at FRP har klart å lure en del av befolkning til å tro att dette er helt feil..... det at dette er et bra land å leve i....tross fellesskap og kollektive løsninger. Enda mer rart blir det når sjefsøkonomen i Handelsbanken, Knut Anton Mork, lufter tanken om at vi muligens ikke får problemer med pensjonen i framtida, og at det med pensjonsreformen var litt forhasta siden det viser seg at pensjonsfondet vårt stiger til utrolige 1700 milliarder kroner inneværende år, og blir dermed verdens største pensjonsfond.

Litt rart at en må være sjefsøkonom for å forstå dette. Og jeg da, som trodde som alle, unntatt en del i Felles- og Fagforbundet, at det med pensjonsreform bare var faenskap og lureri!

Fylket sliter også fremdeles med en sterk grad av sosial dumping. Vi trenger arbeidskrafta, men hvilke krefter er i sving når den arbeidskraften ikke skal ha den lønnen som de fortjener? Forklaringen er, etter det jeg hører, at norske arbeidsfolk er for dyre.

Men synker prisene på boliger eller leiligheter på grunn av billig arbeidskraft???? Og har dere egentlig tenkt over hva bygningsmaterialene i en blokkleilighet består av? Jo, for det meste ferdig elementer, aluminiums-stendere, litt Glava, en del elektrisk opplegg og til slutt slenger man på ett parkettgulv for at det skal se litt bra

ut. Vips så har vi en leilighet til 3-5 millioner kroner. Så hvis en også da klarer å holde lønnsutgiften nede, må der nødvendigvis være noen som sitter og gliser og gnir seg i hendene en eller annen plass.

Nei, nå trenger vi ferie, og gløym ikke å sende en tanke til vår venn Fredriksen når vi ligger der og slapper av og nyter vår velfortjente sommerpils i ett land som muligens er noe av det bedre å bo i, nettopp på grunn av en sterk fagbevegelse og samhold. Men Fredriksen hadde ikke råd til å bo her, ...heldigvis. ■

Vestfold

Ståle Hovland

Endelig har sommeren kommet. Etter en lang og snørik vinter, satser vi på en lang og varm sommer her nede på solkysten. Folk har fått båtene på vannet og kommet seg ut på hyttene i skjærgården. Det merkes ved at de "fattige" kapitalistene fra Oslo fraktes ned med helikopter til Kragerø, Sandefjord og Tønsberg.

Folk i Porsgrunn er mest opptatt av om det skal bygges en kunstig øy i Porsgrunnselva, med hotell, butikker og boliger. I Skien går diskusjonen hvor det nye politihuset skal stå og hvor stor Oddstadion (Falkum) skal bli.

Vi heismontører sier bare bygg, men med mange heiser!

Det er nok å gjøre i distriktet, men selvfølgelig havner det meste av jobbene i juni, juli og august! Ser ut som Reber har fått sving på salget av den nye heisen. Kone og Otis selger også bra.

Sommerhilsen fra Vestfold / Telemark ■

Koneklubben

Ståle Hovland

Vi avsluttet den siste utgave med å ønske hverandre et godt årsmøte.

Det skjedde ikke noe revolusjonerende på møtet, men det ble skifte i toppen / klubbstyret. Roar Enerly overtok klubba etter Per Arne Salo. Mange takk til Salo for en god innsats i en ledersterk periode og vi ønsker Roar Enerly velkommen og lykke til i vervet.

Klubben og bedriften presenterte de respektives krav til årets lokale forhandlinger. Klubben har ei ramme på 5 %, med underpunkter som:

- Kjøregodtgjørelsen økes ved bruk av privat bil i jobben
- Kompensasjon for skatten som hver enkelt må betale etter de innberettete midlene
- Heving av kompensasjonen ved vakt
- Øking av det årlige engangsbeløpet til trening og lignende. (Dette er en treningsavgift på helsestudio som bedriften dekker, men som vi ønsker skal dekke mer enn bare treningsstudio).
- Bedriften tar ansvar for de som ikke får opptjeningstid ved uføre og øker summen inn til klubbpotten.

Bedriftens tilbud: Ramme på kr. 5,- , der sentrale tillegg er inklusive. Det betyr at 2 % otp og kr.1,00 fra det sentrale alene utgjør ramma som firmaet tilbyr oss. Underliggende ting til ramma er blant annet:

- Timene på akkord skal ned på alle EcoDisk anlegg
- Avstanden for rett til reisetid økes på anlegg
- Effektivisering på service
- Parkeringsutgifter og samkjøring på service
- Profilering av servicebilen mot alle nyansatte på service.

Mener vår ledelse at vi skal betale for å få jobbe i KONE heretter?

Vi avslutter med noe hyggelig. Montørtreffet blir årets samling. Ska-gen i Danmark 21.-24. september. Der

har får vi muligheten til å treffe både svenske og danske kolleger. Vernekonferansen vil bli avholdt i forkant av turen, i Oslo.

God sommer

Ortisklubben

Ståle Hovland

Her er gutta glade for at det sentrale oppgjøret er ferdig, men det slutter for mange i bedriften ennå. Vi som fremdeles er igjen får et meget stor arbeidspress. Dette gjelder spesielt på sørvis i hovedstaden.

Det positive er at vi blir ikke arbeidsledig med det første, verken på sørvis eller montasje.

Bedriften har gjennomført et internkurs på en av styringene våre, og dette ble mottatt positivt hos de som har vært der. Vi håper at dette blir fulgt opp, så vi kan få fulgt med utviklingen.

Nye folk har blitt ansatt i Nord-Norge, Trøndelag og Oslo. Videre er det nå snakk om å innføre timelister elektronisk, og dette er vi spent på hvordan skal gjennomføres.

Ellers er det ikke så mye mer å fortelle om.

Ha en riktig god sommer.

Bilde – Reberklubben. Tekst: Hovedstyremøte i Reber

Reberklubben

Ståle Hovland

Det går mot sommerferie og de fleste av oss har vel allerede plottet seg inn på ferielistene.

Hvis sommeren gir like mye sol som

vinteren gav snø, så må det bli bra.

En av naboene mine i Bamleskauen stod tidlig i våres og så opp på en 2,5m brøytekan. Han syntes dette så fælt ut, men så likevel en mulig løsning.

”To gode sommerer på rappen, så vil det minke kraftig på’n,” mente Solvang.

Men før vi tar ferie har vi en og annen forhandling, for eksempel de lokale, som skal påbegynnes. Vi i Reber ser fram til disse.

Vel, – forhandling og forhandling.

Postvesenet har jo gjennom mange år drevet med nedbemanning. Men posten må fram, så vi i Reberklubben kan opplyse om at jobben er i alle fall overtatt av de nye direktøra.

De springer opp og ned til Sveits med post og beskjeder fra konsernledelsen.

Schindler har besluttet ditt – og Schindler har besluttet datt.

Ditt og Datt fra Reberklubben

Ny type heiser.

Schindler introduserer, som tidligere nevnt, en helt ny produktlinje i disse dager.

Schindler 2000, 3000, 5000 og 6200

Disse kommer til å dekke det meste mellom himmel og jord.

(Hvis noen lurer på hvor Schindler 4000 ble av, – så fortsett med det.)

Det selges mange nye heiser om dagen og arbeidsmengden er stor. Det kan nok føre til at behovet for å komme fort til enighet er tilstede i forhandlinger.

Nye logoer på firmabiler

Reber monterer i disse dager nye logoer på firmabilene. Dette er en prioritert sak fra Schindlerkonsernet. Denne logoen monteres på alle Schindlers biler over hele kloden.

Vi skal alle se like ut.

Nå er det ikke alle montører i Reber som har forstått betydningen av hvite striper på hvite biler, men for å si det slik; Det er ikke sikkert dere behøver å gå for å undersøke øynene selv om dere ikke ser de.

PDA/fieldlink og Schindler 2+

Dette har vært de store diskusjonste-

maene mellom klubb og bedrift gjennom lang tid. Spesielt PDA'n, fordi konsernet har lagt opp til at alle arbeidsoppgaver skal tidfestes med klokkeslett ved start og avslutning.

Schindler 2+ representerer den nye metoden konsernet har besluttet å utføre service på. Alle servicemontører skal gjennom 1 dags kurs for å lære dette.

Konsernmøte

Undertegnede deltok på konsernsamling SEF i Brussel i mars 2006, sammen med representanter fra andre land i Europa.

Her forklarte konsernsjefen M.A. Rodriguez Schindlers strategi for å møte markedets krav.

Alle KG'ene er pålagt å følge dette. Her er det den nye filosofien/programmet, OSC og RO3 kommer inn. CI gir oss en nydefinert merkeidentitet. I likhet med SL-konseptet, vil Schindler fortsette å organisere begivenheter i flere land. For første gang ble EMS 2006 gjennomført på verdensplan og dette gjorde det mulig å dele BDP'er på tvers av hele konsernet. Han minnet videre om at DOC har vært i aktivitet i Norge siden 2003.

Videre ble det informert om ECH-prosjektet, samt KAL. Det ble understreket viktigheten av maksimal oppslutning og engasjement fra de ansatte vedrørende SDS – DOC – MDC – INF og MRL. Til slutt ga han en oppdatering for MDC's status.

(For spesielt interesserte kan ordliste ettersendes)

Og det er her kjære venner at, PDA'n og Schindler 2+ er så viktig som verktøy og metode. Målet er selvfølgelig å bli mer konkurransedyktig, fleksibel og effektiv. Rodriguez forklarte at nå som alle råvarer ble dyrere, så kunne ikke disse utgiftene belastes kundene. Løsningen lå i at vi ansatte måtte bli mer effektive! Alt dette for å oppfylle kundenes stadige økende forventninger til oss som tjenesteyter. Fokus får konsernet og alle ansatte var kundenes behov. Kundens behov må tilfredstilles! Derfor – Schindlers eneste og universelle svar på dette er Schindler 2+!

Som en av våre lokale overhoder Arntfinn Breivik sa det "Det er viktig å innse

at endringene må iverksettes før tiden går fra oss. Markedet sitter ikke og venter!"

Da jeg som eneste "fjellape i fra nord" (Ref. danskene om det norske landslaget i fotball) mente at Hr. Rodriguez kunne oppleve å komme opp i et uløselig dilemma, stilte jeg han et direkte spørsmål. Det er nemlig ikke alltid logikken virker like innlysende for alle.

"Hvis nå en av kundene på min servicerute skulle uttale følgende: Jeg har en heis som er noen år, og jeg er tilfreds med den form for service som er utført, så jeg vil ikke ha den nye Schindler 2+ greia! Har denne kunden da noe valg?"

Som rimelig var, ble det ikke noe svar. Enten måtte han sette kundens behov først og gi opp 2+ eller så måtte han stå på at Schindler 2+ skulle gjennomføres og gi opp fokus på kundens behov.

Man skal ikke se bort ifra at enkelte montører i Reber oppfatter en del av de nye moderne teknologier, metoder og ledelsesfilosofier som Keiserens nye klær. Det kan for enkelte bli ganske slitomt å få øye på nyvinningen. Men da skal man trøste seg med at man ikke er den første som blir frustrert av omorganisering.

"Vi arbeidet hardt, men hver gang vi begynte å fungere som lag, ble det iverksatt nye planer om omorganisering. Jeg lærte meg seinere i livet at vi er tilbøyelige til å møte enhver ny situasjon med omorganisering. Og jeg lærte også hvilken vidunderlig metode dette er til å skape illusjon om framgang, mens det i virkeligheten skaper kaos, ineffektivitet og demoralisering".
(Gaius Petronius, romersk embetsmann død år 66 e. Kr.)

Det kan være viktig og for unge som eldre å gjøre frustrasjon om til interessante iakttagelser.

I disse dager er den siste av mine tre døtre i ferd med å forlate heimen. Planer om egen hybel og studier er lagt.

I den forbindelse deltok hun som rødderuss fra Skien videregående på russesamling ved Tryvann.

Der deltok også den etter hvert så berømte Bærumsrussen med sine ve-

lutstyrte busser.

Hun ble invitert inn i en av bussene. Denne var utstyrt med bad, bar, plasma-TV, enarmede banditter osv. En av Bærumsguttene spurte: "Hvilken buss hører du til da?" "Jeg hører ikke til noen buss. Jeg kommer fra Skien, sa Guro." "Å, er du Skiensruss, – det må være kjipt!"

Klubben skal ha møte med postmennene til torsdag, så jeg får se å komme i gang med andre oppgaver.

HEGS F G IRK

Dette Schindlersk og betyr:

Ha en God Sommer i fra Gutta i Reberklubben!

Stahlklubben

Ståle Hovland

Da er vi i gang igjen med sentrale og lokale forhandlinger, eller det vil si, vi er forhåpentligvis ferdig med de sentrale. Vi får håpe at det partene ble enige om natt til 16.mai, er det vi i foreninga er enige om og at ingen av bedriftene lager noe krøll rundt OTP eller uførepensjonen vår.

I Stahl Oslo har begge inne på kontoret slutta, (Christian Kvaal og Steinar Eriksen) og startet i Heiskonsulentene AS. Det har blitt ansatt ny avdelingsleder, Roy Løking, og ny formann, Jan Bruun. Vi ønsker alle fire lykke til i sine nye jobber. Det har også blitt ansatt en elektriker som hjelper og to lærlinger. Arbeidsmengden er bra ut året.

Da er det lokale forhandlinger som står for tur, vi setter i gang 9.juni og håper å bli ferdig før uravstemningen som er den 30.juni. Stahlklubben ønsker alle en riktig varm og god sommer!

Skadevirkninger ved reiseoppdrag?

Geir Løkke

Det er ikke, etter det jeg har funnet, laget noen forskningsrapporter når det gjelder skadevirkninger ved utstrakt bruk av reising i arbeidsøyemed. Men det betyr ikke at det er sunt. Skal en se på dette, så må en dele temaet opp i enkeltsaker og se hva som er skrevet om disse.

Jeg vil ikke her ta opp reising ved nyanlegg/ombygging. Det er helt klart ting der som ikke er bra også, men da jobber man kanskje oftere i sammen med en annen. Jeg har også inntrykk av at det er flest reisedøgn på sørvis, totalt sett. Det betyr ikke at det ikke bør sees på eventuelle skadevirkninger her og. Her vil jeg heller synse litt rundt reising med overnatting i forbindelse med sørvis (eng. fra lat. servitium 'slaveri').

I utgangspunktet er reising med overnatting, i de avdelinger hvor det er vanlig, noe som går på rundgang. Hvis en ikke har særskilte grunner for å slippe, så må man ta sin tårn. Og tar man ikke reiseoppdrag, vil det ofte føre til større press på kollegaer.

Ulykker

Mye bilkjøring øker ulykkesrisikoen. Det gjelder selvfølgelig faren for trafikulykker, men også arbeidsulykker, siden lange bilturer er sløvende. Man kommer da fram og begynner å jobbe i den tilstanden. Man er da også aleine på jobb. Faren med å jobbe aleine er selvfølgelig like mye tilstede om man er på jobb hjemme, men da har en i hvert fall større mulighet til å ringe en kollega når en synes en trenger en hjelpende hånd. Og oppstår det faglige problemer, så er det også vanskelig å få hjelp av en kollega, annet enn over mobiltelefonen, hvis du har dekning.

Nye og ukjente arbeidsplasser øker også faren for ulykker.

Fravær

Utstrakt og ufrivillig fravær fra familie og venner er også faktorer som i lengden ikke er særlig godt for sinnet. De fleste ønsker vel en viss kontinuitet og forutsigbarhet i privatlivet. Dette er det vanskelig å oppnå når arbeidssituasjonen krever fravær. Det er også

vanskelig å opprettholde fritidssysler, som foreningsliv, idrett og hobbyer som man deler med andre. Og som «Mangeårig reiseheismontør fra Bergen» sier i sitt innlegg i dette nummeret, så er en da så sliten at en ikke har overskudd i helga. Og har man det, så er det nok slitsomt for de der hjemme når en prøver å «ta igjen alt» når en kommer hjem.

Mange av oss her vel erfarer at det er godt å «komme seg bort». Det er jo en måte å lade batteriene på. Men når det blir en vanlig del av livet, så er jo det å være på reiseoppdrag ikke å «komme seg bort».

Ensomhet

Som «Mangeårig reiseheismontør» påpeker så er det helt klart en fare for at en «tyr til flaska». Ikke at det nødvendigvis betyr at en havner på fylla, men det er lett å trøste seg med et par øl i ensomheten. Og ønsker en å komme bort fra isolasjonen på hotellrommet, så er det ikke så mange alternativer en har, bortsett fra kanskje å gå på en kro eller pub, eller kanskje hotellets bar. Da får en hvert fall litt liv rundt seg, selv om det også kan være noe begrenset midt i uka. Og pådrar en seg alkoholproblemer, er det mindre kjangs at det blir oppdaget når du ikke har daglig samvær med familie, venner og kollegaer.

Og har en problemer i heimen, eller med seg sjøl, så er det ikke alltid at det å både jobbe og tilbringe «fritiden» aleine er den rette måten å takle disse problemene på. Som oftest er det heller ikke mye en kan gjøre før en kommer hjem.

Jeg har tatt utgangspunkt i at folk har en familie de er borte fra, men ikke alle lever i den virkeligheten. Bor man aleine, og kanskje føler ensomheten er tilstede til vanlig, blir følelsen ikke mindre 20 mil hjemmefra. Fedre som bor aleine kan fort få problemer i forhold til å kombinere samvær med barna og reising. Ikke alltid lett å få eks'n til å kjøre unga opp til Snåsa på onsdag, for å hente dem på torsdag morra. Selvfølgelig får man ordnet samværet på et vis, men det fordrer et godt forhold til eks'n. Og det å ha delt foreldrerett kan umulig være lett å kombinere med reisinga.

En løsning

... har jeg ikke, men det bør vi søke å finne. Det første er jo å erkjenne at det er et problem. Så kan en se på hvordan andre bransjer gjør det. Jeg tenker spesielt på Offshore-brasjen generelt, der de har ordninger med friperioder. Det er en grunn til det! Vi er som oftest ikke borte i 3 uker i strekk, men det gjør ikke 4-5 dager i strekk noe bedre. Selvfølgelig kan vi jobbe overtid, så vi kan dra hjem tidligere (ofte time mot time), men jeg synes ikke det å jobbe mer pr. dag er en riktig løsning på problemene! En annen ting er at folk i Offshore ikke jobber alene. Og de har en fritid sammen med kollegaene, som jeg vil tro også til en viss grad tar over funksjoner som det sosiale hjemme har. Og i Offshore har man som oftest en fast og kjent arbeidsplass. Man «bor ikke i plastposer».

- Alle gjør det

Disse problemer har folk jobbet under i all tid, uten at det har vært noe særlig prat om det. Det at «alle gjør det» er i seg selv noe som er med på at en godtar situasjonen, Problemene blir da individualisert. At en ikke takler ensomheten, stresset, alkoholen, fravær av samhold, lang reisevei, mangel på en stabil livssituasjon og faglig isolasjon blir en personlig svakhet, eller i beste fall noe en har «valgt sjøl».

Det heller ikke rart hvis en blir vant til utenbystillegget i lønningspåsan. Reiser en mye, så blir det fort litt penger av det. Dette er penger du «mister» hvis du skulle finne på å be deg fri fra reisejobbing fordi du får problemer, eller faktisk vil slutte før du får problemer (noe som faktisk også er lov!)

Svartmaling

Dette er mye svartmaling, men de positive sidene ved reisejobbing er noe som sikkert kan taes opp i andre sammenheng. Hvor stort problemet er, må de som opplever dette si noe om. Jeg veit at i hvert fall et heisfirma har sett litt på disse problemene, og jeg håper at de erfaringer som der har blitt gjort vil komme resten til gode. Videre har jeg her ikke tatt opp de fysiske plagene som kan komme av psykiske forholdene som er beskrevet.

Opptatt av pensjon

Astrid Kjelsnes Tillitsvalgt i HK (Handel og Kontor)

Fra innlegg, holdt på Trondheimskonferansen

Foto: Kenneth T. Brodal

Jeg er 27 år, og veldig opptatt av pensjon. Verden er syk! Hvorfor er det viktig at spesielt de unge er opptatt av pensjon?

Som kvinne i dag kan jeg forvente å få bare 87 % av hva en mann tjener. Uansett hvordan pensjonsystem vi har, vil jeg mest sannsynlig ende opp som minstepensjonist fordi jeg ikke tjener godt nok. Og hvordan skal jeg kunne

tenke på pensjon i framtida, når jeg ikke tjener nok til å få økonomien til å gå rundt i hverdagen. Hvordan skal jeg og likesinnede kunne få kjøpt en leilighet for å bo i, når vi ikke er menn?

Vi lever faktisk i 2006. Jeg vokste opp på 80-tallet, så jeg trudde at dette med likelønn var noe som var ordna opp i, og at folketrygden aldri skulle opp til debatt i samfunnet for at den skulle svekkes!

Det har vært snakka mye om sosial dumping. Kanskje det er på tide å se det

fra et kvinneperspektiv: Min bestevenninne jobber på Rjukan sykehus. Der får hun ikke fast stilling. Rett før jul blei hun tilbudt et vikariat på en stilling som var 80 %. Tilbudet gikk ut på at hun skulle jobbe 75 % av denne stillinga. Slik kunne sykehuset spare penger. Dette er en sosial dumping av kvinners lønn.

Jeg har sjøl jobba på et sykehjem hvor jeg skiftet bleier på eldre og putta dem i poser før de gikk i de svarte plastposene. Dette fikk jeg ikke noe smusstillegg for. Men vaktmesteren, han som tok den svarte søplesekken ned i kjelleren, han fikk smusstillegg.

I Bergen er det umulig å få seg heltidsjobb i varehandelen fordi det er så mange studenter som jobber i bransjen, for de klarer ikke å leve på det de har av inntekt fra staten. Dette er også sosial dumping.

Jeg utfordrer alle faggrupper til neste gang å se tariffoppgjøret fra et kvinneperspektiv. Men vi kvinner må også samle oss om dette kravet på et mye høyere nivå – sammen.

Jeg har en drøm om at jeg skal oppleve likelønn før jeg går av med pensjon, og en drøm om en verdig pensjon for alle, som staten forvalter, ikke dette jaget som nå iverksettes fra markedskreftene om private pensjonsavtaler. Skillet i samfunnet økes som følge av dette!

Buss-sjåførene i Teheran i hard arbeidskamp

Redaksjonen

17 000 buss-sjåfører i det statseide selskapet Vahed har organisert seg. Nå krever de tariffavtale, og at fagforeningen anerkjennes. Det går hardt for seg. Både myndighetene og selskapet har gått til krig mot arbeiderne. Fagforeningsmøtene har blitt overfalt av «Det islamske arbeiderrådet», og mange har blitt skadet i sammenstøtene.

Fagforeningslederen, Mansoor Ossanolou, ble kastet i fengsel 22. desember, og sitter fortsatt inne. Han holdes

isolert og får ikke en gang treffe familien, langt mindre noen advokat. Fredag 27. januar startet en arrestasjonsbølge. Streikende arbeidere ble banket opp i sine hjem, og deretter brakt til arresten. De fleste sitter nå i Evin fengsel, som er beryktet for tortur av politiske fanger.

Arbeiderne får støtte fra fagbevegelsen i hele verden. 15. februar var det demonstrasjoner utenfor Irans ambassader over hele verden. Det pågår også en internettkampanje, se www.labourstart.org

Nytt kurs på HBU?

Tekst og bilder: Geir Løkke

Demonstrasjon av riktig innkorting av stropp.

I disse dager er det avholdt et pilotkurs på HBU. Kurset omhandler anhuking og har navnet «Sikker bruk av løfteutstyr». Dette er et generelt grunnkurs som går

over 3 dager, og er utarbeidet for alle yrkesgrupper som bruker løfteutstyr. Et slikt kurs er også nødvendig for å ha lov til å anhuke last på byggeplassen. Det er også lovpålagt med slik opplæring ved bruk av løfteutstyr gjennom arbeidsmiljølovens forskrift (bestillingsnr 555, Bruk av arbeidsutstyr).

Kurset gir en rekke a-ha-opplevelser, og er noe vi skulle ha hatt for lenge siden. Farene ved feil bruk av løfteutstyr er jo som alle veit, og som noen av oss sikkert har erfart, ganske store. Personskader har jo forekommet, i tillegg til, mindre viktig, tap av materiell i årenes løp. For ikke å glemme alle nestenulykkene. Vil minne om noens bestilling i telefonen han tok til kontoret: «Send kost, feiebrett og en ny maskin».

Når pilotkurset er over vil det bli en evaluering av dette. Deretter taes det opp med partene i HBU for å få til et

kurstilbud for bransjen. Dette må selvfølgelig inn også i fagopplæringa.

Det er også planer om et modul 2-kurs, over 2 dager, som skal omhandle bruk av wiretaljer (TIRAC), elektrotaljer, kjettingtaljer, oppheng, løpekatter og fallsikringsutstyr. Det siste er spesielt viktig, sett i lys av faren for Hengetraumet, som det stod om i forrige Heismontøren.

Målsetningen med disse kursene er å unngå ulykker ved bruk av enkle løfteinnretninger, bidra til å få en kvalitetssikret opplæring som er lik for hele bransjen og ikke styrt av den enkelte bedrifts pengebok. Det er også viktig at kurset har nok dybde, er praktisk rettet og kursledere har nok kunnskap /erfaring om emnene.

Heising av maskin etter forskriftsmessig anhuking.

Trondheimskonferansen 2006

Tekst og bilder: Geir Løkke

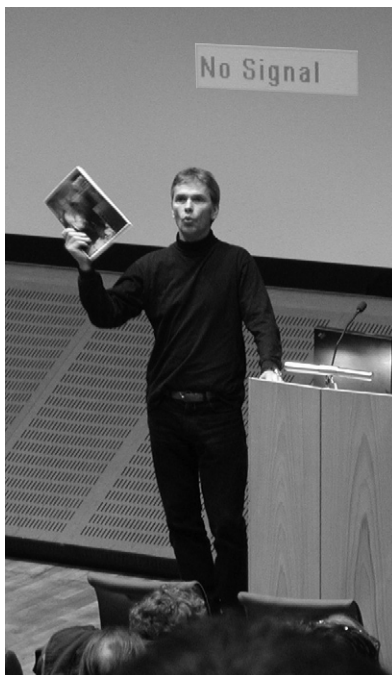
27.–29. januar hadde LO i Trondheim invitert til den trettende Trondheimskonferansen, under tittelen «Samling for felles kamp for arbeid og faglige rettigheter». Konferansen samlet 457 tillitsvalgte fra hele landet, og på programmet stod bl.a. EU og faglige rettigheter, Tariffoppgjøret 2006, Stortingsvalget 2005 – ny kurs, og helsefarlig samspill på arbeidsplassen.

Under punktet Tariffoppgjøret 2006 tok Arne Byrkjeflot, leder av LO i Trondheim, opp pensjon, herunder framtidens AFP-ordning og Kampen mot sosial dumping.

Det siste var jo spesielt interessant for oss, og konferansen kom siste dagen med følgende uttalelse:

Tiltak mot sosial dumping.

- Alle tiltak mot sosial dumping av lønns- og arbeidsvilkår i forhold til Soria-Moria må snarest settes i verk.
- I tillegg må Arbeidstilsynet få penger og ikke minst myndighet til å slå ned på sosial dumping, useriøse aktører og svart arbeid.

Kjent fjes: Boye Ullmann var på plass. Ullmann forsøkte seg forøvrig på PowerPoint.

- ILO-konvensjon nr. 94 må snarest implementeres i hele den offentlige sektor, kommuner, fylkeskommuner og statlige foretak og AS'er.
- Det må snarest settes ned en gruppe bestående av myndigheter og partene i næringslivet som kan foreslå å sette i verk konkrete tiltak mot sosial dumping, useriøse aktører og svart arbeid.

Ungt blod: David Andersen var en av deltagera fra HMF

Martin Kolberg, partisekretær i Arbeiderpartiet, Ellen Stensrud, 1. sekretær i LO, Sonja Tinnesand, sentralstyremedlem og faglig leder i Sosialistisk Venstreparti og Ola Borten Moe, stortingsrepresentant fra Senterpartiet var invitert til å holde innledninger under punktet Stortingsvalget 2005 – ny kurs. Dette ga også anledning for konferansens deltagere å spørre ut politikerne, selv om dette punktet godt kunne vært lengre.

Enda fagbevegelsen har satt Avtalefestet pensjon opp som en av de viktigste kampsaken under årets tariffoppgjør, kunne Kolberg fra AP ikke love noe når det gjaldt bevaring av AFP'n. Arbeiderpartiet mener at det kanskje står i strid med pensjonsreformen som Stortinget har vedtatt.

LO i Trondheim fikk av konferansen mye av æren for det gode samarbeidet de Rødgrønne hadde med fagbevegelsen ved Stortingsvalget. Det var i Trondheim i 2003 at grunnlaget blei lagt, da de Rødgrønne vant over den borglige sida i forbindelsen med kommunevalget. Opplegget ved Stortingsvalget var en kopi av dette samarbeidet.

Men det er jo litt uvanlig at RV-politikere, som for eksempel Byrkjeflot, aktivt støtter at sosialdemokratene skulle komme til makta. Men nå er valget over, og nå må det leveres!

Vi får håpe at Kolberg fortsatt husker de tre ordene han er mest kjent for: fagbevegelsen, fagbevegelsen, fagbevegelsen.

Ebba Wergeland, som vi også har benyttet oss mye av, mottok en ærespris fra Trondheimskonferansen.

Rapport fra demonstrasjon i Strasbourg den 14. februar

Tekst og bilder: Atle Johannessen

Det ble den 14. februar gjennomført en demonstrasjon i Strasbourg mot tjenstedirektivet. Arrangøren var *European Trade Union Confederation* (ETUC). Fra Norge var ca. 50 personer som dro nedover, og jeg representerte HMF. Mange hadde med seg faner, men jeg hadde dessverre armen i gips så vår fane var ikke med i toget.

Det var et stort arrangement med ca. 50.000 personer fra hele Europa, hvor Frankrike og Tyskland var veldig godt representert, med flere tusen oppmøtte. Og til og med den polske fagforening var godt representert, så dette er noe som opptar fagbevegelsen i hele Europa. Det kjempes mot de negative konsekvensen på mange arenaer og i mange land.

Den Norske delegasjonen hadde fått plass langt framme. Jeg prøvde å gå litt bakover i toget for å få et inntrykk av hvor mange som var med, og få tatt en del bilder, men toget var så langt at når vi var på vei tilbake til hotellet da vi var ferdig, så vi de siste gå ut fra startplassen for toget. Dette var et meget vellykket arrangement, med

mye liv og røre, og veldig bra stemning med bannere, faner og musikk, og det ble ikke rapportert om noen opptøyer i forbindelse med demonstrasjonen. Politiet hadde sperret av hele sentrum rundt der traseen for toget gikk, og de fleste butikker og restauranter var stengt i tilfelle det skulle bli bråk.

Tjenstedirektivet som ble vedtatt skiller seg mye fra det som var utgangspunktet. Det vil i tiden fram-

over bli diskutert hva dette innebærer, men mange av de mest kontroversielle punktene ble ikke vedtatt.

Kampen mot tjenstedirektivet er noe som har opptatt denne foreningen lenge, og det var jo følgende av dette vi streika mot i 2004.

Hjemmesida til ETUC: www.etuc.org
Hjemmesida til «Stopp Bolkestein»: www.stopbolkestein.org/

Tjenestedirektiv fortsatt i tåkehavet?

Tekst: Line Scheistrøen

«En oppskrift på sosial dumping». Slik ble EUs tjenstedirektiv karakterisert av fagbevegelsen før de fikk gjenomslag for en rekke krav. Spørsmålet er om omskriften som nå foreligger egentlig vil gi oss velsmakende retter.

Paradoksalt nok fremstår tjenstedirektivet plutselig som fagbevegelsens direktiv, skrev Morgenbladet i etterkant av Europaparlamentets vedtak. Men selv om fagbevegelsen over hele Europa mener vedtaket er en seier for europeiske arbeidstakere, er det fortsatt mye usikkerhet knyttet til tolkningen av direktivet. Veien videre er lang og åpen.

Kampen om fri flyt av tjenester i Europa er trolig ikke over. Den har knapt nok begynt, mener professor Ola Mestad, leder ved Senter for

Europarett. Det er flere grunner til å vente omkamp. En grunn ligger i kommisjonen og i medlemsland som ønsker mer deregulering og friere flyt. Det er ikke ventet at østeuropeiske land nå vil slutte å presse på for å ta del av de rike vestlige markedene. En annen grunn er at det fra mange hold hevdes at det nye direktivet er mer jus-mat enn noe annet. Tjenstedirektivets tekst var komplisert i utgangspunktet og nærmer seg det uleselige etter knaingen i Europaparlamentet, er det skrevet. Mange har startet arbeidet med å tolke teksten, blant annet LO, men få har konkludert.

Forsker Paul Bjerke ved De Facto mener den vanskelige tolkningen viser at EU styres gjennom et juridisk og ubegripelig byråkratspråk. Han hevder at slik «tåketale og uklarheter» er både skapt for og som skapt for jurister. Han mener at det i kompromisset er fortsatt grunnleggende uklart hva som f.eks skal avgjøres og kontrolleres av «vertslandet» og hva som skal

avgjøres og kontrolleres av «opprinnelseslandet».

Opprinnelseslandsprinsippet har vært et av de mest omstridte i direktivet. Og selv om begrepet er fjernet i direktivet ved behandlingen i Europaparlamentets, pekes det fra LOs side at viktige problemstillinger fortsatt gjenstår: «Uklarheter knyttet til avgrensninger av opprinnelseslandsprinsippet og rammedirektivets virkeområde skaper uoversiktighet som lett går utover utsatte grupper i arbeidsmarkedet. Det vil være vanskelig å «kontrollere trafikken» når ulike aktører kan påberope seg retten til å følge hver sine egne, nasjonale regler for denne. Det legges også begrensninger på hvilke virkemidler som kan tas i bruk for å redusere omfanget av sosial dumping og useriøsitet i arbeidsmarkedet (kontroll, muligheter til inngripen i en særlig utsatt bransje som vikar- og utleiebyråer mv), heter det i et samfunnsnotat.

Forskningsleder Leo A. Grünfeld i analyseselskapet MENON og seniorforsker på NUPI, mener ofringen av opprinnelseslandsprinsippet gjør tjenstedirektivet til «et tomt skall uten betydning». Han mener tjenstedirektivet er såpass utvannet at det ikke vil kunne øke verdiskapingen i EU og Norge.

«Når prinsippet nå tas ut av direktivet, har man tatt bort det viktigste verktøyet. Vi står igjen med et forslag til en hurtigskranke der tjenestetilbyderne skal få vite alt som er nødvendig for å tilby sine tjenester i landet. Dette er et godt tiltak, men ikke tilstrekkelig», mener Grünfeld. Uten opprinnelseslandsprinsippet vil det være umulig å gjøre noe med det utall og ulike reguleringer som finnes, mener Grünfeld.

LO er bekymret for at useriøse aktører kan utnytte uklarheter og ulike arbeidstakergrupper kan bli spilt ut mot hverandre. «Selv om det i den videre prosess er avklart at lønns- og arbeidsvilkår har fått en styrket stilling, er det bekymring for at disse vil svekkes gjennom mer indirekte mekanismer. Selv om de får en formell stilling som kan se bra ut på papiret, kan de undergraves når andre viktige sosiale og samfunnsmessige kontroller blir dårligere», uttalte LOs representantskap nylig.

Likevel er det forståelse i LO at det

kan fremstå som en «overraskende selvmotsigelse at krefter som er overveiende positiv til økonomisk integrasjon i Europa har fremstått som sterke motstandere av tjenstedirektivet.» I samfunnsnotatet avvises det imidlertid at motstanden bare kan tilskrives motstand mot forandring, fordi:

- Ideen om fri bevegelse av tjenester har utløst en skrivebordspreget økonomisk tenking, fjernt fra virkelighetens mangfold, problemer og interessekonflikter.
- Det er noe helt annet å avvike regler og kontroll som ivaretar viktige hensyn og interesser.
- Direktivets mulige virkninger er ikke gjennomtenkt og analysert. I Norge foreligger ikke noe som kan ligne et forsvarlig beslutningsgrunnlag.
- Det som særlig mangler er en realistisk forståelse av at eksport og import av tjenestene kan bety mer for sosiale forhold og arbeidsmarkedet enn ved handel med varer.
- Konsekvensene for berørte arbeidsmarkeder er noe av det viktigste som mangler og at disse kan være ulik fra område til område.

Mens LO fortsatt har ifølge dem selv en velbegrunnet frykt for at tjenstedirektivet får konsekvenser, de vet

bare ikke helt hvilke ennå, så er forskningssjef Jon Erik Dølvik i Fafo en av dem som mener direktivet ikke vil ha noen vesentlig betydning for Norge. Han begrunner dette med at det er utstasjoneringsdirektivet som skal regulere lønnsnivået og ikke tjenstedirektivet.

– Ustasjoneringsdirektivet sier at vertslandets lønns- og arbeidsvilkår skal følges. Forutsetningen er at vertslandet da må ha regulert lønnsforhold i form av lovfestet minstelønn eller en allmenngjøring av tariffavtaler. Spørsmålet er om det er godt nok. «Arbeidsmarkedet i Norge er sårbart for økt tjensteimport blant annet på grunn av lav tariffavtaledkning og fordi allmenngjøring av tariffavtaler har vist seg som et tungvint virkemiddel mot sosial dumping», heter det i samfunnsnotatet fra LO.

Hvert enkelt land, fagbevegelsen, forskere og kommentatorer kan tolke og mene, men til syvende og sist blir dette arbeidet overlatt til EU-domstolen i Luxembourg. Domstolen er kjent for å dømme i tråd med EUs grunnprinsipper; mest mulig fri flyt av varer, tjenester, kapital og personer.

Dommene blir fasiten, ikke det uklare politiske kompromiss.

Konferanse

– Strategien mot sosial dumping

Tekst: Geir Løkke

6. og 7. mars holdt For velferdsstaten en konferanse i Oslo. Et av temaene var «Hva er strategien mot sosial dumping». Her kom det vel ikke fram så veldig mye nytt. Litt interessant var det at Arbeids- og inkluderingsdepartementet, ved statssekretær Jan-Erik Støstad hadde å si.

Han sa at det nå haster, og at regjeringen vil skynde seg med å i hvert

fall komme et lite skritt på veien! Noe regjeringen først og fremst vil se på er innsynsrett og bruk av bøter. Han sa videre at Departementet følger med!, og at det vil gå prosesser ut over året.

Så avsluttet han med å si at «Det gjelder å være handlekraftig og se hva som kommer, og gjøre de luringene».

Så nå kan vi vel lene oss tilbake?

For velferdsstaten

Tariffoppgjøret 2006

Det blir forbundsvist oppgjør. Hvilke krav vil stå sentralt? Blir det også denne gang en langvarig streik mot sosial dumping? Kan AFP sikres i dette oppgjøret? Eller vil hensynet til Jens' arbeidsro føre til at det ikke blir ført en eneste kamp?

Tekst: Bjørn Tore Egeberg

Egentlig var det ikke noen selvfølge at det skulle bli forbundsvist oppgjør i år. En regjering som ble valgt med aktiv støtte fra LO hadde kanskje håpa på at Valla og Flåthen skulle sørge for en fredelig vår gjennom å gå for samordna oppgjør. Nå ble det heldigvis ikke sånn. Det er en mulighet til at oppgjøret vil bli en sterk offensiv mot NHO og alle planene om et mer fleksibelt og dynamisk arbeidsliv (les sosial dumping, ufrivillig deltid og lønnskutt).

AFP

Uten kamp i årets oppgjør vil det se stygt ut for AFP. Formelt sett står årets slag om tre formuleringer i et brev fra daværende statsminister Jagland fra 1997, da AFP-ordninga ble utvidet til også å omfatte 62 og 63-åringer. I brevet står det at skattefritaket og skattebegrensingsregelen utfases fra 1.1. 2007 og at opptjening av pensjonspoeng for AFP-pensjonister vurderes utfaset fra samme tidspunkt.

Reelt sett står slaget om AFP i det hele tatt skal overleve. I dag får AFP-pensjonister et skattefritt tillegg på 950 kr/mnd og nyter godt av samme skattebegrensingsmodell som alderspensjonister. Det betyr at du ikke betaler skatt i det hele tatt om du tjener under 125 800. Uten disse reglene ville en AFP-pensjonist med 130 000 i pensjon ha betalt 25 000 mer i skatt. Den viktigste striden står likevel om en skal fortsette å få det samme i alderspensjon som AFP-pensjonist som om en hadde jobbet fram til pensjonsalderen. Forsvinner den regelen så er AFP død. Da vil folk med normal inn-

tekt tvinges til å jobbe til de stuper eller blir uføretrygdet. Alternativet, med det pensjonsforlik som er vedtatt, er å tape 1/3 av pensjonen din, hvert eneste år til du dør.

Arbeidsgivernes «tilbud» er sånn: *En videreføring av AFP-ordningen etter dagens regler vil påføre bedriftene betydelige kostnader, jfr statsminister Jaglands brev av 5. april 1997. Videre er prognosen for økningen av AFP-pensjonister så betydelig at utgiftene kan bli dramatisk for enkeltbedrifter. Det er videre påkrevet at regelverket for den varslede tidlig- og uførepensjonsordningen sees i sammenheng med AFP-ordningen. AFP-ordningen kan derfor ikke videreføres i sin nåværende form.*

EL & IT

Forbundet viser tydelig kampvilje for å forsvare AFP:

Avtalefestet pensjon er en viktig velferdsreform, som sikrer dem som har behov for det, muligheten til en verdig avgang fra arbeidslivet. Målsettingen om lengre yrkesdeltagelse må nås ved å skape et bedre og mer inkluderende arbeidsliv, ikke ved reduksjon eller innstramming i avtalte ytelser.

EL & IT Forbundet krever at dagens AFP-ordning videreføres med de samme ytelser og rettigheter. Statens bidrag til ordningen må videreføres minst på dagens nivå.

Dersom deler av fagbevegelsen må ta en kamp for å sikre dette, vil EL & IT Forbundet stille seg helt og holdent bak denne kampen, om nødvendig med sympatiaksjoner.

TARIFFOPPGJØRET
LO NHO 2006

Fellesforbundet

Fellesforbundet har varslet at de vil føre kamp mot sosial dumping i tariffoppgjøret. Les kravene, følg forhandlingene. Kravene er:

- *der egenbemanning ikke er tilstrekkelig i forhold til bedriftens produksjon, skal det iverksettes tiltak for å øke antallet egne ansatte.*
- *ved bortsetting av arbeid skal det forhandles med de tillitsvalgte.*
- *bedriften ved bortsetting av arbeid og innleie av arbeidskraft skal dokumentere hvilke lønns- og arbeidsvilkår som benyttes av underentreprenør eller uteiebedriften.*

Heis

Dette skrives før årsmøtet, som vil velge strategi for årets oppgjør.

TARIFFOPPGJØRET
TARIFF 2006 HMF 2006

2006-forhandlingene starter 3-5. mai

HMFs forhandlingsutvalg:

Rune Larsen
Dag Thoresen
Per Arne Salo
Steinar Johansen (offshore)
Terje Skog
Roar Strand

Varaer:

Vidar Holm
Espen Milli
Tor Moen

Heisulykker i 2005

Norsk HeisKontroll

JANUAR

Rullende fortau, Oslo.

En rullestolbruker rygget inn på et nedadgående rullefortau og satte på bremsen på rullestolen.

Brukeren løsnet ikke bremsen før rullestolens hjul traff kamplaten ved overgangen til fast gulv. Rullestolen tippet dermed bakover. Det ble imidlertid ikke skade på person eller rullestol.

Heis, Oslo.

En mann kalte til seg heisen i 2U-etg. Mens han var på vei inn i heisstolen startet heisen. Han kastet seg inn i heisstolen da denne hadde kommet 20–30 cm over etasjenivået. Han beholdt balansen ved å ta tak i håndlisten, samtidig som han trykket på knappen for 5.etg. Dørene lukket da heisen var ca $\frac{1}{2}$ – $\frac{3}{4}$ meter over etasjenivået (både sjakt- og stoldør lukket). Han kunne ikke fastslå om heisen hadde hatt et lite stopp rett over 2U-etg., før han trykket på knappen til 5.etg. Heisen gikk normalt opp til 5.etg. Deretter gikk den ned til 2U-etg. og ble stående der, etter aktivering av stoltrykknapp for 2U.

Ved etterfølgende kontroll ble det ikke avdekket feil. Heisen ble holdt avstengt inntil årsaken til hendelsen kunne klarlegges. Det viste seg at en reléfeil i tillegg til en programfeil hadde forårsaket nestenulykken.

FEBRUAR

Trappeheis, Trondheim.

Skinnen til en utvendig montert trappeheis for rullestoler, i rett trapp med lav høyde (ca. 1 m), løsnet under bruk. Skinnet var festet til en planke (2" x 8") med «fransk» treskruer.

Skinnet løsnet under nedkjøring og plattformen falt ned på nederste trinn i trappen.

Det ble ingen personskade.

Rullende fortau, Fredrikstad.

En 5 år gammel gutt fikk deler av klærne dratt inn i håndlistinnføringen og ble klemt mot gulvet, mellom håndlist og gulv. Et overvåkingskamera viste at gutten sto i ro på nedadgående rullefortau. Gutten hadde åpen boblejakke med glidelås. Ved overgangen til horisontalplanet kom han utenfor kameraets «synsvinkel». Han kan ha snublet ved kamplaten (ved overgangen til fast gulv), men mest sannsynlig er det at glidelåsen på jakka har kilt seg fast oppunder håndlisten, slik at gutten har blitt dratt ned.

Gutten ble brakt til sykehus. Han hadde fått sammenklemt lunge og pustebesvær, men ikke alvorlige skader.

Rulletrapp, Larvik.

En 6 år gammel gutt lekte i rulletrapp. Til tross for tilsnakk fra vaktpersonale fortsatte gutten sin lek.

På vei oppover hang han på håndlisten med armen på utsiden av balustraden. Ved øvre avstigning ble gutten trukket vekk av sin far. Guttens hånd kom imidlertid i klem mellom rekkverk og balustrade og resultatet ble et brukket håndledd.

MARS

Heis, Sandefjord.

En heis stoppet ca. 12 cm under etasjenivå. En rullestolbruker som kjørte inn i heisen, falt framover da rullestolens forhjul falt ned. Rullestolbrukeren ble ikke skadet.

Heisen hadde hatt mangelfullt ettersyn og bremsen til stoldøra var ikke riktig justert. Stoldøra ble derfor ikke holdt ordentlig på plass i lukket stilling. Dette medførte at kontakten på etasjedøra ble påvirket før heisen nådde etasjenivået, slik at heisen stoppet.

AUGUST

Heis, Hamar.

En mann gikk inn i en heis som hadde stoppet ca. 20 cm under etasjenivået. Han slo hodet mot overkanten av heisstolens inngangsåpning og falt inn i heisstolen. Han ble forslått og hadde noe smerter i rygg og nakke.

Heisen hadde fotocellefelt i stedet for stoldør, og det ble fastslått at det var feil på tidsreléet som overkøper heisstolens fotocellefelt i døråpnesonen. Sannsynligvis har en person på vei opp med heisen, brutt fotocellen før heisen var framme ved etasjenivået, heisen har da stoppet som nevnt (ca. 20 cm under etasjenivået). I denne posisjonen har det vært mulig å åpne etasjedøra (hengslet dør) og komme ut. Deretter har uhellet kunnet skje for bruker som ville benytte heisen fra samme etasje.

NOVEMBER

Heis, Oslo.

En kvinne gikk inn i en heis og kjørte ned. Umiddelbart etter stopp kjørte heisen opp, stoppet ganske brått, kjørte ned og fortsatte uavlatelig opp og ned ca. 60–70 cm ad gangen. Kvinnen mistet balansen og falt ved bråstopp. Hver gang hun prøvde å reise seg startet heisen på en ny runde og hun falt igjen.

Det viste seg at bremsen hadde blitt feilkoplet ved ombygging. Dette medførte at den ble stående løftet litt for lenge, slik at heisen innledet en ukontrollert bevegelse som heisstyringen forsøkte å kompensere. Den første tiden etter ombyggingen skjedde ingen ukontrollert bevegelse fordi anlegget da ikke var innkjørt slik at heisen gikk lett nok.

DESEMBER

Heis, Bergen.

Drivskiveakselen røk av på en heis som var på vei ned med et barn og barnets foreldre. Heisens bæretau rev seg løs fra drivskive/drivskiveaksel, og konstruksjonen var slik at heisstolen og motvekten da sammenlagt, kunne falle ca. 5 m før tauene igjen ble stramme. Heisstolen har tydeligvis «fanget» ganske umiddelbart, mens motvekten falt ned mesteparten av den samlede frie fallhøyde. Da tauene ble strammet har rykket vært så kraftig at heisstolen ble rykket løs fra fangposisjon, samtidig med at motvekstrammen revnet slik at motvektsloddene falt ned. Heisstolen har deretter igjen «fanget».

Passasjerene i heisstolen ble ikke fysisk skadet. Heismaskin og motvekt ble ødelagt, og i tillegg ble en del festjern for føringsskiner ødelagt av motvekten.

Heismaskinen hadde drivskiveaksel opplagret i tre punkter, uten en felles stålramme som underlag.

Årsaken til akselbruddet er sannsynligvis at akselen i lang tid har vært utsatt for store materialspenninger som følge av svinn i betongen og eventuelle setninger i bygget og/eller unøyaktig montering.

Rulletrapp, Ullensaker

En eldre mann tråkket feil i rulletrapp og fikk en mindre skade i kneet.

Rulletrapp, Bergen.

En eldre dame falt i rulletrapp og ble kjørt til sykehus med blødninger fra hodet. Det er uklart hvor hardt hun ble skadet.

Rulletrapp, Bergen..

En tre år gammel gutt lekte på gulvet ved enden av en rulletrapp i et butikk-senter da foten plutselig kilte seg fast i åpningen for trappens håndlistinnføring. En kunde i senteret trykket inn trappens nødstopknapper da han hørte skrik fra gutten. Brannmannskaper kom fort til stedet og fikk foten løs og en lege fra senteret kunne konstatere at foten ikke var skadet.

Minneord om Bjarne Aspenes

Det er med stor sorg vi lørdag 4. februar mottok meldingen om at Bjarne var funnet død.

Han ble meldt savnet fra sitt hjem på Askøy fredag 3. februar. Våre tanker går til kona Vigdis, hans sønner Trygve og Eirik med familie i denne tunge tiden.

Bjarne begynte i lære hos Stahl i 1969 og gikk over til Reber i 1975. Som fagmann var Bjarne svært dyktig, og utførte sitt arbeid meget pliktoppfyllende.

Fra avd. Bergen reiste han til alle underavdelinger for Reber, også til utlandet. Mange av Rebers ansatte over hele landet har lært Bjarne å kjenne. Hans varme humør og sang kom ofte fram i sjakten.

Bjarne var flink til å lytte til andres problemer, trass sine egne plager de siste årene. Bjarnes livsverk var Hytten. Den brukte han mye tid på og vi fikk delta aktivt i hans planer, og der har Bjarne og Vigdis har hatt mange fine stunder.

Vi har mistet en god arbeidskollega og kamerat. Hans plass kan ikke erstattes, og vi savner Bjarne dypt og lyser fred over hans minne.

Arbeidskolleger i Rebers Bergensavdeling

Bjarnes begravelse.

Fattig midt i rikdommen

Karin Andersen er stortingsrepresentant for SV fra Hedmark og leder for Stortingets arbeids- og sosialkomité.

Fattigdomsbekjempelse er ikke et spørsmål om bøyningsformer av ordet fattigdom. Det handler om å skape et samfunn med mindre forskjeller. Og det handler om å gi dem som faller utafor arbeidslivet nok å leve av og gi flere en reell mulighet til å komme i jobb. Alle som trenger hjelp skal møtes med respekt.

De siste ti årene har nordmenns inntekter og formue økt kraftig. I juli 2005 slo julehandelen alle rekorder. Men midt i blant oss er det noen som ikke deltar på festen. I Norge lever det mennesker som ikke vet om matbudsjettet holder ut uka og som må takke nei til alle sosiale aktiviteter som koster penger. Utviklingen de siste årene har gått feil vei. Forskjellene har økt. En undersøkelse fra SSB viser at samtidig som velstanden generelt øker, øker også fattigdommen, uavhengig av akkurat hvor man setter inntektsgrensen for hva som skal betegnes som fattigdom. Å få til en mer rettferdig fordeling og bekjempe fattigdom er derfor en av regjeringens viktigste oppgaver fremover.

Bak statistikken skjuler det seg mange enkeltmennesker med ulike historier. Dette er mennesker som er rammet av sykdom, konkurs, rusavhengighet og arbeidsledighet, og som derfor ikke har samme muligheter som andre. Noen er helt tilfeldig kommet i en vanskelig situasjon. Men mange som rammes av fattigdom har selv vokst opp i fattigdom, og har hatt dårlige muligheter til å skape seg et godt liv.

Den beste måten å forebygge fattigdom er å skape et samfunn med små

forskjeller. Dette målet er også slått fast i Soria Moria-erklæringen som et hovedmål for regjeringen. Mens den forrige regjeringen begrenset seg til enkelttiltak for å bøte på de verste utslagene av fattigdom, har denne regjeringen betydelig mer ambisiøse mål. Vi vil utjevne økonomiske forskjeller, forebygge og avskaffe fattigdom. Veldig krevende, men moralsk og politisk helt nødvendig.

Den beste måten å utjevne forskjeller og forebygge fattigdom på er å bygge opp en god velferdsstat som gir alle like muligheter. Regjeringen har allerede gitt kommunene 5,7 mrd mer

enn den forrige regjeringen i det første budsjettet vi la fram. Det betyr flere og billigere barnehageplasser, et bedre skoletilbud, og et bedre helse- og omsorgstilbud. Det er viktig for alle, men aller viktigst for dem med dårlig råd. Vi vil også bruke skattesystemet til å bidra til mindre forskjeller. Den jobben er også påbegynt, og vil bli fulgt opp i de kommende statsbudsjettene.

Men selv i et samfunn med små forskjeller, vil det til en hver tid være noen som faller utenfor og som trenger ekstra hjelp for å komme seg på beina igjen. Disse menneskene skal møtes med respekt, og samfunnet har

et ansvar for å gi dem den hjelpen de trenger for å komme seg i arbeid eller annen aktivitet. Tilbudet må tilpasses den enkelte og det som skal til for at de skal komme seg i gang. Det kan være helt forskjellig hva slags hjelp de trenger. Det kan være medisinsk eller psykologisk behandling, kompetanseheving, arbeidstrening eller hjelp med jobbsøking. Uansett må de sikres en inntekt det går an å leve av også i perioden de står utenfor arbeidslivet.

I Soria Moria-erklæringen har regjeringen slått fast at sosialhjelpssatsene skal økes. Dette må til for å sikre alle et verdig liv. Har en så lite penger at en ikke vet om pengene rekker til mat ut uka og regningene hoper seg opp, blir flokene bare større. Det gjør det enda vanskeligere å bygge seg opp til å klare seg selv igjen. Det vil alltid være mennesker som i kortere eller lengre perioder vil stå utenfor arbeidslivet og trenge sosialhjelp. Disse skal ikke straffes med et liv fattigdom.

For å få flest mulig i arbeid og aktivitet, vil regjeringen gi alle rett til såkalte velferdskontrakter. Det innebærer at alle som trenger det skal tilbys et skreddersydd opplegg for å komme seg i arbeid eller annen aktivitet igjen. Man inngår en forpliktende avtale med arbeids- og velferdskontoret om aktiv behandling, opplæring eller arbeidstrening. Kontrakten innebærer også at man mottar høyere økonomisk støtte enn sosialhjelpa.

Hele hjelpeapparatet må sette brukeren i fokus. Med sammenslåingen av arbeids- og velferdsforvaltningen, som skjer i år, skal vi etablere et system som er tilpasset brukeren, og ikke forvente at brukeren tilpasser seg systemet. Det skal bli slutt på at man må gå fra kontor til kontor for å finne riktig instans. I stedet skal man kunne henvende seg ett sted, til det lokale NAV-kontoret. I deler av Hedmark og Oppland er det gjennomført lokale forsøk som har gitt gode resultater. Der samarbeidet A-etat, trygd, sosialkontorer og fylkeskommunen med videregående skoler og fagopplæring og LO og NHO om tiltakene. På denne måten har man kunnet gi langtidsledige, folk på sosi-

alhjelp og mennesker under attføring og rehabilitering et kompetansegivende opplæringsløp på opp til fire år. Alle har vært garantert en minsteytelse til livsopphold på 6500,- pr mnd. De har hatt én kontaktperson som har fulgt dem opp og som har bistått i kontakten med alle offentlige kontorer.

Forsøkene fra Hedmark og Oppland viser at økonomisk trygghet, langsiktig og god kompetanseheving kombinert med oppfølging er det som skal til for at den enkelte skal makte en personlig snuoperasjon i livet sitt. De forteller også at vi må slutte å tro at korte kurs er tilstrekkelig for de fleste. Med ny og solid kompetanse i bagasjen kan den enkelte både kompensere for store og gapende hull på CV'en og vise arbeidsgivere at man kan mestre en aktiv og krevende hverdag.

Mange som står utenfor arbeidslivet i dag har lærevansker. Lærevansker er flaut og vondt og noe en helst prøver å skjule. Samtidig øker lesekravene i arbeidslivet. Med lese- og skrivevansker hjelper det lite å bli sendt på tiltak som ikke er tilpasset lærevanskene. Det kan gjøre vondt verre. Vi vet alt for lite om omfanget og kvaliteten på det opplæringstilbudet som gis i dag. Telemarksforsknings rapport om tilbudet til arbeidsledige med lesevansker avslører at dagens oppfølging gir små muligheter for å avdekke og avhjelpe vanskene. Dette må endres. Vi kan ikke fortsette å bruke penger på tiltak som ikke hjelper og unnlate å ta fatt i grunnleggende problem som hindrer opplæring og arbeid.

Flere i arbeid må også bety at arbeidslivet må bli virkelig inkluderende. Jobben skal ikke gå utover helsa til folk, og arbeidslivet må gi plass også til de som ikke kan yte 110 prosent hver dag. Evalueringene av IA-avtalen tyder så langt på at et ensidig fokus på sykefraværet kan bidra til mer utstøting av eldre og hindre at bedrifter velger personer med yrkeshemming når de skal nyansette. Derfor skal regjeringen og partene i arbeidslivet denne våren utarbeide målbare kriterier som også omfatter inkludering av arbeidsuføre og eldre arbeidstakeres muligheter til å jobbe lengre før pensjonering.

Skal vi avskaffe fattigdommen, må vi gå grundig til verks. I statsbudsjettet i høst startet vi med å bruke en halv milliard mer enn den forrige regjeringen på konkrete tiltak for å bedre situasjonen for de fattige. Til høsten legger regjeringen fram en handlingsplan mot fattigdom, som bygger på en helhetlig tilnærming, basert på formuleringene i Soria Moria-erklæringen. Der er ambisjonene klare: «Alle skal ha like muligheter til å utvikle seg og utnytte sine evner, også de som trenger ekstra hjelp fra fellesskapet for å ha samme muligheter som andre».

Arbeidsulykker

Undersøkelser foretatt i EU viser at i mer enn halvparten av arbeidsulykkene på bygge- og anleggsplasser i Europa, har medvirkende årsak vært utilfredsstillende arkitektoniske og/eller organisasjonsmessige løsninger eller dårlig planlegging av arbeidene under forberedelsen av prosjektet

Fallulykker

I europeisk sammenheng viser statistikken at 20 prosent av fallulykkene som har ført til død skyldes fall fra lavere høyde enn to meter!

Fremtiden i (våre) hender?

Mangeårig reiseheismontør fra Bergen

Når dette leses har vi alle sikkert gjort oss noen betraktninger om det ufattelige og triste som skjedde på Askøy i begynnelsen av februar med vår arbeidskollega Bjarne Aspenes. Han vil være dypt savnet! Kommer til å tenke på Bjarne hver dag, resten av livet!

Jeg skal ikke trekke noen forhastede konklusjoner, selv om det var noe liknende som holdt på å skje for et drøyt år siden med en annen av våre arbeidskamerater. Heldigvis fikk han den hjelp han trengte i tide, men jammen var det på grensen.

Hva er det som gjør at ting får så dramatisk utfall? – Dette skal jo ikke være nødvendig i dette ressurssterke landet, som skulle hatt verdens beste helsevesen? Trur vi!

Som oftest bryr ingen seg før det er for seint. I hvert fall ikke arbeidsgiverne. De skal ha montert mest mulig på kortest mulig tid, der er det kun tanke på økonomi, ikke mennesker!

Sitter og tenker litt på den store reiseaktiviteten som vi har i vårt yrke, og hva det egentlig gjør med folk. Hvilken fritid er det reisegutta har, hvilken hobby kan vi drive med? – ingen hobby som er sammen med andre i vanlige ukedager – vi er vekk – vekk på jobb! Dette gjelder nok spesielt montører som jobber i avdelinger utenfor hovedstaden, og Bergen er kjent for å være en av de mest benyttede reiseavdelinger uansett firma.

Vi hører jo stadig hvor fint dere heismontører har det, som kan farte land og strand rundt, og bo på flotte hoteller og slafse i dere god mat og drikke hver eneste dag! Er det dette som er virkeligheten, eller er det dette som er «det gode liv»?

Det er ikke blant unntakene at man har over 150 reisedøgn i året, og i de aller fleste av disse er man faktisk alene på jobb, kanskje et sted langt inni In-stefjorden eller Grukkedalen. Mange kjempegode TV programmer en virkelig kan fordype seg i da! Og husk på at dere ikke bruker den flotte dyre mobiltelefonen dere har «fått» da, for da må vi trekke det av den alt for høye lønna dere har!

Ja da, mye artig en kan ta seg til om kveldene, da det også kan virke som om de «små brune» – six pack'n ofte kan være det hyggeligste reisefølge! Det blir så lett å «prate» med disse, du får liksom en kvalitetssamtale hver kveld på hotellrommet!

Jeg skal ikke si at dette er hverdagen for alle, men tror at en skal begynne å se litt nærmere på hva som kan skje.

Hvordan er det med alkoholforbruket blant kameratene våre, skillsmisse statistikken osv. Hvor mange har anledning til å følge opp og delta i idrettslag eller andre ting ungene våre driver med på fritiden i hverdagen fra et hotellrom langt unna, uke etter uke, måned etter måned, år etter år? Du får liksom hjelpa til med lekser gjennom mobilen, du heier liksom på fotballkampen sønnen spiller gjennom mobilen, ikke fra tribunen! Pappa kommer snart hjem! Ja, men så sliten som en skureklut. Mange bruker helga til å grue seg til avreise mand'a morra – igjen!

Jeg skal ikke sitte her og svartmale hele situasjonen med reisejobbing, og det å være nesten einstøing på jobb for bedriften, men det har sin pris. Den forsakelsen du må finne deg i, kan ikke betales med penger. Og takken er heller ikke noe å skryte av. For mange blir selvfølgelig reisejobbing en livsstil, og en rutine. Men det er mange «farer» også med dette arbeidslivet jeg forsøker å få formidlet at er verdt en ettertanke for mange av oss, og ikke minst arbeidsgiverne. Tenker de noen gang på at vi må være vekke fra familie i ukevis, månedsvis, årevis?

Mye av dette for mange handler selvfølgelig om økonomi, for hytta, bilen og båten og alt det andre skal betales. For mange blir det liksom et «plaster på familiesåret» at en investerer i ting, når en endelig kan være hjemme, så skal en bruke ting sammen. Får jo bare håpe at en får tid til å bruke det da!

Hører også om montører som jobber 60 til 70 timers uker og selv da reiser de hjem torsdagskveldene, hva er det da man viser læreguttene som skal overta?

Hva med maten en spiser når en er utabys? – vet at Hydro'n og Esso'n har kjempeflotte menyer til billig penge – da «sløser vi» ikke bort dietten!

Hva med å prøve å leve litt innimellom, eller er det bare det evige maset om penger som gjelder her som overalt ellers i samfunnet i dag?

Jeg har ikke noe løsning på noe av dette, men vil bare minne om at det faktisk går an å gjøre andre ting enn å jobbe seg halvt i hjel når man er på reisejobber! Takk får du aldri, mobilen har du brukt for mye, alkoholen har en fare for å sitte løst, ensomheten presser på, medaljen har faktisk en mørk bakside, men for bedriftene er det timene og tallene som teller, og kun det. At det er mennesker i dette bildet er de blinde for!

Hilsen mangeårig reiseheismontør fra Bergen som smertelig har erfart den svarte siden av reisevirksomhet!

Intervju med en veteran

Tekst og foto: Atle Johannessen

Bransjens eldste aktive montører heter Per Høgberg, og går av med pensjon i begynnelsen av 2006. Han er det man kan kalle en gammel traver, som har hatt 57 år i faget i april 2006. Per er 72 år og bor på Tveita. Han jobber for Otis i Oslo, men startet på Fortuna i 1949 og har vært i flere stillinger og firmaer. Vi var så heldige å få et intervju med denne erfarne heismontøren før han trakk seg tilbake etter et lengre arbeidsliv enn de fleste av oss kan regne med å få.

Hva var det som gjorde at du begynte i heis og når startet du?

Det var tilfeldigheter som gjorde at jeg havnet i heis. Jeg begynte som lærling på Fortuna mekaniske verksted i 1949. og etter et år begynte jeg med heis.

Kan du fortelle litt om din lange karriere i heisbransjen?

Jeg jobba som montør i Fortuna fram til 1966 da ble jeg formann, og jobbet der fram til vi ble kjøpt opp av Kone i 1981, der var jeg montasjeformann til 1985.

Gikk over til Otis som formann, men slutta der i 1987 og ble medeier i Hansen & Bjørnerød, hvor jeg jobba som montør igjen. Etter hvert sluttet Frank Hansen som formann, og jeg tok over stillingen hans. Det firmaet ble kjøpt opp av Otis i 2000, så da var det tilbake, hvor jeg har jobbet som montør siden.

Når har du tenkt å trekke deg tilbake å nyte pensjonisttilværelsen?

Jeg kommer til å jobbe ut mars så jeg slutter 1. april og det er ikke en aprilspøk.

Hva tror du er grunnen til at du er blitt i jobb så lenge?

Jeg trives godt med jobben og kollegene. Har vært heldig og hatt forskjellige arbeidsoppgaver, både som montør og formann.

Det er et godt miljø og et godt samhold blant kollegaer.

Har du vært organisert hele tiden?

Ja jeg har vært organisert siden jeg startet i læra. Jeg var i Norsk forening for arbeid ledere og tekniske funksjonærer mens jeg var formann. Ellers har jeg vært i HMF, hvor jeg var kasserer en tid.

Du har sett personer komme og gå på bransjen, hvem husker du best?

Reidar Bråthen og Ola Skog er to stykker jeg husker godt. De satt jeg sammen med i styret. Det har selv-

følgelig blitt mange gjennom 57 år i faget.

Har du noen gode historier?

Det er mange historier om Tytten, Ingvar Johansen og gamle gutta. Men ingen som passer på trykk. En del av de gamle historiene står det om i historieboka.

Du fyller 72 år i januar, hvorfor gå av nå?

Det føles som det er på tide, selv om helsa er bra så er 57 år lenge nok.

Hva skal du fylle tiden med nå?

Kona og jeg liker å reise en del, så det blir en del til Spania, og datteren vår som har flyttet til Bodø.

Hva kommer du til å savne mest?

Det blir kollegene med det gode samholdet og kameratskapet.

SVs Palestinakampanje

Kampanjen har følgende mål:

- Få en økt forståelse av palestineres sak i den norske befolkningen.
- Få større aksept i befolkningen for en sanksjonspolitikk overfor Israel.
- Medvirke til at flere boikotter israelske produkt.
- Oppnå at den norske regjeringa arbeider for internasjonale sanksjoner mot Israel og setter i verk en klart uttalt og effektiv våpenboikott.
- Øke kunnskapsnivået i SV-organisasjonen om okkupasjonen av Palestina.
- Styrke SV-lagenes deltaking i utenomparlamentarisk arbeid og alliansebygging.

Det politiske grunnlaget for kampanjen er knyttet til tre enkle krav:

- okkupasjonen må stanses
- muren må rives
- Israel bør boikottes, så lenge landet fortsetter sin folkerettsstridige undertrykking av palestinerne

Okkupasjonen må stanses

Israel har okkupert Vestbredden og Gazastripen siden 1967. 8000 israelske bosettere er trukket ut av Gaza, men fortsatt bor over 400.000 bosettere i de ulovlige koloniene på Vestbredden. Over seks millioner flyktninger venter

fortsatt på sin rett til å vende tilbake til sitt land, en rett Israel nekter å gi dem.

Muren må rives

På den okkuperte Vestbredden bygger Israel i dag en apartheidmur som isolerer palestinske samfunn i ghettoer. Muren vil frata palestinerne av om lag halvparten av Vestbredden, og dele opp de delene med best jordbruksjord og vann. Muren splitter familier, skiller elever fra skolene sine og hindrer palestinerne å nå sine arbeidsplasser. I forstaden Al-Ram går den åtte meter høye muren midt i hovedveien inn til Jerusalem.

Den internasjonale domstolen i Haag har slått fast at Muren og de israelske bosetterkoloniene er i strid med folkeretten og må fjernes. Domstolen slo fast palestineres rett til selvbestemmelse og at alle land er forpliktet til å arbeide for at Israel følger folkeretten. Likevel fortsetter Israel bygginga av muren uten at verdenssamfunnet griper inn.

Israel bør boikottes, så lenge landet fortsetter sin folkerettsstridige undertrykking av palestinerne

SV mener menneskerettighetene skal gjelde alle mennesker. Vi støtter palestineres kamp mot okkupasjon og påtvunget eksil, deres rett til et liv i trygghet, en egen stat og flyktningenes rett til å vende tilbake.

Vi mener folkeretten må følges av alle land, også Israel. SV vil legge press på Israel gjennom målretta sanksjoner for å få landet til å følge internasjonal rett.

SV vil:

- Innføre en norsk våpenboikott og -embargo av Israel så lenge landet fortsetter sin folkerettsstridige undertrykking av palestinerne, samt foreslå et internasjonalt forbud mot handel med våpen med Israel
- Fremme forslag om sanksjoner mot Israel gjennom FN
- Kreve kompensasjon for ødelagt infrastruktur som er bygd opp med norske midler i de okkuperte palestinske områdene
- Fjerne eventuell statsstøtte til norske organisasjoner som finansierer bosetteraktivitet i de okkuperte områdene
- Bidra til en sterk forbrukerboikott av israelske varer.

SV er ikke mot Israel

SV er ikke mot staten Israel. Vi arbeider for en fredelig løsning i Midt-Østen, som baserer seg på grensene fra 1967. Vårt mål er at israelere og palestinerne skal kunne leve i fred som naboer i en israelsk og en palestinsk stat. Vår solidaritetskampanje retter seg ikke mot israelere, men mot den folkerettsstridige politikken utført av israelske myndigheter. Vi samarbeider også med fredsbevegelsen i Israel for å legge press på disse myndighetene. SV tar avstand fra all bruk av terror. Voldshandlingene i Midt-Østen er grusomme uavhengig av hvem som utfører dem og hvem som rammes – israelske eller palestinske sivile.

Bli med å boikotte okkupasjonsprodukter. Ikke kjøp israelske varer.

Tjenestedirektivet og kampen mot **SOSIAL DUMPING** i Frankrike

Redaksjonen

Dette er en oversetting av innlegget André Fadda holdt på Nei til EUs konferanse i Oslo, 24–25/3 2006. Innlegget er noe forkortet.

Først vil jeg gjerne overbringe hilsener fra arbeiderne ved skipsverftet i byen *Saint-Nazaire*, samt takke for å kunne være til stede blant dere på et tidspunkt hvor samhold mellom arbeidere i Europa trengs mer enn noensinne for å møte den kapitalistiske globaliseringen. Kamper pågår for fullt i Frankrike. Studentene og arbeiderne kjemper mer innbitt enn noensinne mot den sosiale raseringen som arbeidsgiverne og regjering har iverksatt – et økonomisk diktatur som har som mål å undergrave de store sosiale vinningene på 1900-tallet, og å gjeninnføre slaveritilstandene fra 1800-tallet. Dette vekker motstand og kampvilje.

Arrangørene har bedt meg spesielt snakke om situasjonen ved skipsverftet i Saint-Nazaire, *les Chantiers de l'Atlantique*, som nylig ble overtatt av det norske konsernet **AKER**.

En kan lure på hva dette store franske industrianlegget har å gjøre med Bolkestein-direktivet.

Svaret på dette er at ledelsen i Alstom-konsernet allerede fra 2001, i strid med fransk arbeidsrett, satte arbeidstakerne i konkurranse med hverandre. I så måte var de langt forut for dette direktivet, som de i fjor sa var trukket tilbake, og som nylig er endret.

I tiden mellom 1999 og 2003 var vi 12–14 000 arbeidstakere ved dette verftet. 4000 var Alstom-ansatte, de øvrige 8–9000 arbeidet for underleverandører, hvorav de fleste jobbet på midlertidig kontrakt og antallet utlendinger var stigende. 700 bedrifter var til stede på anlegget. I dag er mange borte som følge av nedbemanning og kamuflerte masseoppsigelser. På nåværende tidspunkt er vi 5–6000 personer på anlegget. Da vi var mellom 12–14 000, utgjorde den utenlandske arbeidsstokken 2000 til 2500 personer. Den gangen var det 700 underleverandørselskaper, og jo lenger ned på underleverandørstigen en går, dess verre var lønns- og arbeidsvilkårene.

Ved å benytte underleverandører kan oppdragsgiveren vri seg unna en rekke sosiale og skattemessige forpliktelser, samt overføre eventuell risiko til underleverandørselskapene.

Med risiko mener jeg arbeidsulykker, yrkesskader, arbeidsvilkår og lønninger. Bruk av underleverandører har også som mål å rive ned vedtekter og tariffavtaler ved at arbeiderne settes opp mot hverandre, og i konkurranse med hverandre. Det er viktig å understreke dette, for når en snakker om arbeidsinnvandrere, så er det dette det handler om, nemlig en deregulering av sosiale garantier i Frankrike.

I 2001 fikk CGT tak i et internt, strengt fortrolig, notat i Alstom-konsernet med den kyniske tittelen «Operasjon Eksotisk». I notatet oppmuntret ledelsen de franske underleverandørene til å hente inn lavtlønna arbeidere fra andre land. Det var et nytt skritt i den kapitalistiske globaliseringen. En skulle tro det var BOLKESTEIN som var utnevnt til personaldirektor i *Chantiers de l'Atlantique*. Dette førte i praksis til at mer enn 2000 utlendinger deltok i byggingen av bl.a. det store cruiseskipet *Queen Mary 2* i 2002–2003. Men den tøffe konkurransen førte til at arbeidere måtte jobbe under slavelignende forhold.

CGT hadde tidligere gått ut med kritikk mot allerede eksisterende praksis i forhold til enkelte utlendinger – kroater, italienere og portugisere – som var utsatt for slik diskriminering. Men nå slo vi spesielt ned på måten arbeidet ble organisert på og den omfattende bruken av – ikke illegal arbeidskraft – men illegale arbeidsvilkår. Vi hadde kunnet konstatere at disse arbeiderne jobbet langt mer enn det som var tillatt etter fransk arbeidslov, dvs. 230 til 250 timer i måneden. Vi gikk ut med hard kritikk av de lange arbeidsdagene og den diskrimineringen disse arbeiderne ble utsatt for i form av skjult arbeid, med lønninger som var i strid med franske tariffavtaler og fransk lov. I *Les Chantiers de l'Atlantique* jobber CGT i nettverk, og vi hadde merket oss en rekke forhold disse arbeiderne ble tilbudt: De 230 indiske arbeiderne som var sendt til verftet, og likeledes polske, rumenske og andre arbeidere, hadde ikke garderobe. De ankom i arbeidstøy kl. 7 om morgen. De spiste om bord på skipet under skitne forhold.

De fikk 20 minutters pause for å innta et kaldt måltid, et eple, ett egg, brød og litt smør samt en ½ liter appelsinsaft.

Vi forsøkte å komme i kontakt med de om bord på skipet gjennom kamerater som snakket engelsk, men det var uhyre vanskelig på grunn av språkbarrieren og arbeidernes redsel, som de alle bar preg av. De utenlandske arbeiderne, uansett nasjonalitet, hadde fått beskjed fra ledelsen om spesielt ikke å diskutere med de franske arbeiderne, ellers ville de risikere å bli sagt opp og sendt hjem. Det var derfor vanskelig, ja nesten umulig, å komme i kontakt med dem. Vi bestemte derfor å følge etter dem utenfor verftet for å finne ut hvor de bodde. Og vi oppdaget da hvordan de levde. Enkelte nasjonaliteter, f.eks. de 230 indiske arbeiderne som var hyret inn på anlegget, mottok en lønn på 300 € i måneden (mens lovfestet minstelønn i Frankrike er 1.000 euros). Transport-, bo- og kostutgifter ble ført som forskudd, og ble trukket på lønns slippen deres. Når det gjaldt sykemeldinger, ble arbeiderne tatt med direkte til en lege utpekt av bedriften, men som de selv måtte betale. Det som sjokkerte oss mest var at de konfiskerte arbeidernes pass, slik det også praktiseres i landene i *Den persiske golf*. Det er et svært effektivt pressmiddel for å unngå at arbeiderne fremsetter krav eller gjør opprør mot arbeidsvilkårene.

I 2003 kjempet indere, grekere, portugisere og rumenere for sine rettigheter, med støtte fra CGT, først og fremst for sine menneskerettigheter: å få tilbake passene som var konfiskert av ledelsen, for sine boforhold, samt leve- og arbeidsvilkår. De kjempet for sine rettigheter som lønnstakere, for å få utbetalt utestående lønninger og for bedre arbeidskontrakter, hvis de i det hele tatt eksisterte. Og arbeiderne gjenvant sin verdighet gjennom kampen om sine rettigheter, i et land hvor det fremdeles finnes en arbeidslov. Etter disse kampene, som ofte førte fram til seier og som alltid var populære, hadde vi håpet at vi aldri skulle oppleve slike moderne slaveritilstander igjen.

Også i 2005 var vi rede til å gå til kamp da 13 polakker lenket seg fast i porten til *Les Chantiers de l'Atlantique*. Noen uker i forkant hadde CGT delt ut et flygeblad på polsk til polakker som jobbet om bord.

Takket være polakkens resolute opptreden, deltakelse fra befolkningen i Saint Nazaire (CGT, foreninger og politiske partier) og fra landsforeningen CGT sentralt, var seieren et faktum etter 15 dager med streik, hvorav en sultestreik. I månedene som fulgte gikk ytterligere tre andre grupper polakker til aksjon sammen med CGT for å hente ut lønningene sine. Disse kamper ga resultater. Det var første gang utenlandske arbeidere klarte å tvinge sine oppdragsgivere til å garantere dem deres sosiale rettigheter.

I midten av september oppnådde 14 polske arbeidere i et annet foretak en ny og større seier. For første gang i Frankrike oppnådde de, i tillegg til utbetaling av utestående lønn, overtid og betaling av streikedager, at alle aspekter i tariffavtalen for metallarbeidere i fylket Loire-Atlantique skulle gjelde for utenlandske arbeidere og at de skulle ansettes på faste kontrakter.

Likevel er det ikke kommet noen løsning med hensyn til de grunnleggende problemene. Vi har gått ut med kritikk mot disse forholdene overfor regjeringen og arbeidstilsynet. Alle har reagert med total taushet og en «la det skure»-holdning.

Hva er grunnen til det? Det er fordi Alstom-Marine Est er en stat i staten. Når det gjelder organisering av arbeidet, er det et laboratorium hvor det eksperimenteres med nye former for sosial dumping, der rettigheter krenkes, der franske arbeidere utsettes for diskriminering, og enda verre, der utenlandske arbeidere utnyttes under moderne slaveritilstander.

Bruken av utenlandsk arbeidskraft har vanligvis som mål å minske arbeidskostnadene, men det er samtidig et middel til å sette arbeidere opp mot hverandre. Det tredje elementet er fleksibilitet. Disse arbeiderne pålegges en fleksibilitet som franske arbeidere nekter å godta. Når utenlandske arbeidere jobber 230 til 260 timer i måneden, betyr det at de jobber 10 til 12 timer per dag, inkludert lørdag og søndag. Etter fransk lov kan ukentlig arbeidstiden ikke overskride 48 timer. Når folk tvinges til å jobbe utover det, er det i strid med loven.

Et annet typisk trekk ved slik utenlandsk underleveranse, er den store gjenkomsttrekken. Dette har man sett både når det gjelder kroatiske og polakker, som er to-tre måneder på ett industrianlegg og deretter flyttes til et annet sted for å unngå at de begynner å stille krav.

Hvem tjener på et slikt moderne slaveri?

Det er klart at europeiske arbeidsgivere, med hjelp fra EU-institusjonene, vil anvende EU-direktivet som gir dem muligheten til å redusere arbeidskostnadene ytterligere og skape slike prekære forhold overalt, dvs. Bolkestein-direktivet.

Arbeidsgivere og regjeringen går inn for å gjeninnføre forholdene som rådde på 1800-tallet. For arbeidsgiverne gjelder det å fjerne sosial lovgivning raskest mulig (betalt ferie, lovfestet minstelønn, retten til arbeid, 35 eller 39 timers uke osv.) Reformene som planlegges på europeisk plan (begrensning av arbeidstilsynets makt, generell bruk av korttidskontrakter, undergravning av fransk arbeidslov, arbeidstid som overskrider 48 timer per uke ...) er ikke annet enn en tilrettelegging for bruk av billig arbeidskraft!

De har bestemt seg for at uhemmet fri konkurranse skal vinne fram i Europa ved å hjelp av Bolkestein-direktivet og en liberal europeiske integrasjon. Dette direktivet tar sikte på å innføre «opprinnelseslandsprinsippet» som skal gjelde for foretak uten at offentlige myndigheter gis noen muligheter til å fore kontroll. Opprinnelseslandsprinsippet vil dermed gjøre det mulig å fjerne de nåværende strukturer og bryte ned arbeidsmarkedet i landene hvor prinsippet innføres; Hvis et foretak i et europeisk land får tildelt en kontrakt i Frankrike, kan foretaket håndheve overfor sine ansatte gjeldende arbeidslovgivning i det landet hvor forretningskontoret ligger, og ikke lenger fransk arbeidslov! I tillegg har foretaket anledning til å overskride 48 timers arbeidsuke! Det vil dermed være fritt fram for alle typer misbruk!

WTOs holdning (World Trade Organisation) med hensyn til fysiske personers mobilitet er følgende:

«De største fordelene innen handel vil ikke komme fra integrasjon, men med muligheten for å anvende ansatte som er mer kvalifiserte, mer effektive og billigere enn dem som eventuelt er tilgjengelige på det lokale arbeidsmarkedet.»

Mens kvalifisert arbeidskraft finnes på stedet, søker arbeidsgivere alltid etter arbeidstakere som er dårligere stilt. Ved å sette dem opp mot hverandre får de folk til å godta hva som helst, enten det gjelder utenlandske arbeidere eller lokale innenlandske arbeidere.

Bolkestein-direktivet

Direktivet vil legalisere de skandaløse metodene vi allerede har sett ved mange verft og industrianlegg i Europa, der rumenske, indiske og polske arbeidere er blitt rekruttert i sine hjemland til en lønn, og med sosiale vilkår, som er lavere enn de lokale. Direktivet vil få alvorlige konsekvenser for arbeidstakerne og deres familier. Den direkte konsekvensen vil være at de sosiale garantiene som lønnstakerne i vårt land fremdeles nyter godt av, vil bli nedbygd. Vi vil raskt få føling med de negative virkningene for sysselsettingen, lønninger, arbeidsvilkår og sosial beskyttelse. (Ifølge dette direktivet skal foretakene betale de sosiale avgiftene i opprinnelseslandet, noe som vil føre til en svekking av den sosiale beskyttelsen for samtlige lønnstakere).

Europaparlamentets vedtakelse av Bolkestein-direktivet – etter noen justeringer – har som mål å sette en stopper for alle framskritt på dette området, og det vil tvert i mot føre til at konkurransen mellom lønnstakerne vil bli utvidet til alle sektorer av økonomien. Da er vi tilbake til slavehandelen.

Den solidaritet og det samarbeidet som er kommet til uttrykk under kampene i Saint-Nazaire de siste årene, gir god erfaring for fremtidige kamper mot det nye Aker-konsernet. Disse erfaringene bør bidra til utformingen av prosjekter og samarbeid med henblikk på å skape en annen skipsindustri, et annet Europa. Robert, en av de 13 polakkene som i august 2005 sultestreiket for at deres rettigheter skulle overholdes, sa etter at seieren var i havn at han «hadde kjempet for å unngå at polske tilstander ble innført i Europa», at det var nødvendig å kjempe for like rettigheter for alle og for å beholde de beste, for et annet Europa og en annen verden. Det sosiale verdensforum i Caracas og alternativer som er i ferd med å se dagens lys i søramerikanske land, viser at det er mulig. For å unngå at arbeidstakere og ulike folkeslag settes opp mot hverandre i konkurranse for at aksjonærene skal tjene mer, trenger vi en annen verden med solidaritet og samarbeid.

Bolkestein-direktivet og det liberale Europa må bekjempes med beslutsomhet. Det dreier seg om vår felles framtid! Stopp Bolkesteindirektivet!

André Fadda

Tillitsvalgt ved Saint Nazaire skipsverftet

fra **SJAKTA:**

Navn: Torgeir Testdal

Alder: 42

Stilling: Heismontør

Klubb: Otis, Oslo

Bosted: Oslo

Verv: Hovedverneombud i Otis

Tekst: Tor Erik Lundberg

Hvordan havnet du i heismontør-yrket?

Jeg skulle jobbe noen måneder i Access før militærtjenesten i 1985. Det var Bjørn Paulsen som fikk meg inn i faget den gangen. (Tidligere montør på Access, jobber nå på kontoret hos Kone.) Det ble det ingen militærtjeneste, og siden har jeg vært i bransjen. Jeg hadde fagbrev som elektriker, og etter noen år som hjelper jobbet jeg selvstendig som "trappeheismontør". Fagbrev som heismontør tok jeg for seks år siden.

Hva gjør at du trives på jobb?

Slippe å dra på jobb... ha-ha-ha
Å treffe greie kollegaer. Bransjen i seg selv, etter 20 år i bransjen møter man ofte kjente ansikt når man er ute på jobb. Jeg er også hovedverneombud i Otis, og får reise litt rundt i de forskjellige avdelingene, noe som jeg trives godt med. Hyggelig å kunne få være med å hjelpe til hvis en kollega skulle trenge hjelp.

Jobber du med montasje eller service?

Service. Jeg har gått på service de fem siste årene.

Hva er "Otis safety"?

Sikkerhetstiltak som en følge av en alvorlig hendelse og at det ikke skal skje igjen..

Hva innebærer disse tiltakene?

Noen av tiltakene i "Otis safety" innebærer:

- Bruk av fallsikringssele hele tiden mens man oppholder seg på en byggeplass, på samme måte som man benytter hjelm.
- Bruk av kevlarhansker og vernebriller er obligatorisk både på montasje og service.
- Det finnes egen prosedyre for inn- og utstigning av heissjakt. (Eksisterende anlegg)
- Egne "kortsluttere".

Det er en selvfølge med vernesko og hjelm.

Hva gjør du når du ikke er på jobb?

Jeg er trener for Ullensaker skiklubb. Der trener barn i alderen 6-8 år i slalåm.

Ellers så har jeg tvillingene, Siv og Erik, på fjorten år som er aktive med terrengsykkel, fotball og slalåm.

Så fritidsproblemer har du ikke?

Nei. I tillegg så er jeg glad i å kjøre bil...

Kjøpte nylig en 1973 BMW "2002", som kommer til å ta litt av min tid å få i kjøpreklar stand.

Nyutsteding av sertifikat/fagbrev

(Gjelder fagbrev utstedet før 01.01.1991)

Hvis noen av en eller annen grunn trenger utskrevet nytt fagbrev/sertifikat, sendes forespørsel med navn, fødselsdato og adresse til:

EBL-Kompetanse AS,

Postboks 7123 Majorstuen,
0307 Oslo.

Gebyr er pr. i dag kr. 500,- pr stk. Beløpet må innbetales til bankkonto 6003 06 68645 før sertifikat/fagbrev utstedes.

Ferske heismontører

Det går rykter om at ikke alle har hatt krympelag, så redaksjonen har ikke helt oversikten over hvem som kan kalle seg heismontør, men her er lista over lærlinger som har fått fagbrevet i løp av siste året.

Stian Andersson, Otis,
Bodø, juli 2005

Thomas Bjørnerud, Thyssen
Oslo, august 2005

Henrik Grude-Nielsen, Kone
Oslo, mai 2005

Lars Iversen, Kone
Oslo, juli 2005

Daniel Nyborg, Kone
Drammen, desember 2005

Rune Buarø, Thyssen
Trondheim, desember 2005

John Christer Bjørnstad, Melbye
Oslo, desember 2005

*Gratulerer,
og velkommen som stolte
fagfolk i et spennende
og variert yrke!*

For øvrig vil vi ønske de 7-8 som nå i nær framtid skal opp til prøven lykke til!

Verv i Heismontørenes Fagforening pr. 28.02.06

Styret

Verv	Periode	Navn	Telefon privat	Mobiltlf	E-post
Leder	04 – 06	Rune Larsen	67 56 14 52	951 91 555	rune.larsen@heis.no
Nestleder	05 – 07	Dag Thoresen	69 30 83 44	971 80 520	dag.thoresen@broadpark.no
Nestleder	05 – 07	Tore Grov		951 73 050	grethe.marka@nokab.no
Sekretær	05 – 07	Tor Moen	35 53 67 03	909 16 330	tor.moen@heis.no
Kasserer	04 – 06	Atle Johannessen		905 09 019	atle.johannessen@heis.no
Studieleder	05 – 07	Per Arne Jensen Salo	22 68 99 47	918 53 408	per.arne.salo@heis.no
HMS-ansvarlig	05 – 07	Torgeir Testdal		951 92 115	hms@heis.no
Lærlingerepresentant	05 – 06	Christopher Friessnegg		994 01 430	christopher_friis@hotmail.com
Lærlingansvarlig	05 – 07	Freddie Sanden	67 07 52 43	952 98 589	
1. styremedlem	05 – 07	Vidar Holm	63 87 97 93	970 62 663	vidar.holm@heis.no
2. styremedlem	05 – 07	Johan Molander	67 06 19 88	950 52 354	jmolande@start.no
3. styremedlem	05 – 07				
1. vararepresentant	05 – 07	Jan Erik Olsen		918 77 131	bergen@heis.no
2. vararepresentant	05 – 07	Espen Milli	21 92 13 02	902 07 501	espen.milli@chello.no
3. vararepresentant	05 – 07	Roar Strand		951 92 117	trondheim@heis.no
4. vararepresentant	04 – 06	Ulf Grabner		916 32 996	grabner@frisurf.no
5. vararepresentant	05 – 07	Terje Amundsen	63 84 20 73	952 28 775	ter-amu@online.no

Andre verv

Pensjonsansvarlig		Roar Enerly	22 15 52 78	916 34 682	roar.enerly@heis.no
Medl.reg.		Kjell Berntzen	22 28 37 60	905 51 422	kjell.berntzen@heis.no
Akkordkontrollør	05 – 07	Fritjof Johansson	22 61 09 09	915 88 420	fritjof1809@hotmail.com
Redaktør/nettansvarlig	05 – 07	Geir Eigil Løkke	22 75 00 85	908 77 082	geir.lokke@heis.no

Avdelingsledere i Heismontørenes Fagforening

Bergen	05 – 07	Jan-Erik B. Olsen		918 77 131	bergen@heis.no
Drammen	04 – 06	Karl Fredrik Brurberg		959 82 338	karlfbrurberg@hotmail.com
Hedmark/Oppland	04 – 06	Arild Nysted		911 09 858	adilnyst@online.no
Møre og Romsdal	05 – 07	Joar Vadset		992 42 811	jovadset@online.no
Nord-Norge	04 – 06	Jan Wahlgren		951 91 583	jab-wa@online.no
Oslo	04 – 06	Rune Larsen	67 56 14 52	951 91 555	rune.larsen@heis.no
Stavanger	03 – 05	Jan Refsnes	51 66 78 04	918 72 686	janrefsn@online.no
Trondheim	04 – 06	Roar Strand		951 92 117	trondheim@heis.no
Vestfold/Telemark	04 – 06	Ståle Hovland	35 96 24 69	913 08 182	shov@c2i.net
Østfold	04 – 06	Øyvind Larsen	69 39 94 23	913 61 344	loeyvin@online.no

Klubbledere i heisfirmaene

Otis	Hovedtill.	Roar Strand		951 92 117	roar.strand@heis.no
Euroheis	Oslo	Frode Stokke	22 29 10 90	975 61 580	eirstokk@online.no
Kone		Per Arne Jensen Salo	22 68 99 47	918 53 408	per.arne.salo@heis.no
Melbye	Oslo	Terje Amundsen	63 84 20 73	952 28 775	ter-amu@online.no
Reber Schindler	Hovedtill.	Terje Skog		908 77 069	terje.skog@heis.no
Reber Schindler	Oslo	Richard Dalberg	22 27 19 14	909 28 637	richard.dalberg@heis.no
Stahl	Oslo	Espen Milli	21 92 13 02	902 07 501	espen.milli@chello.no
Stahl	Bergen	Tore Hansen	56 14 05 67	915 95 397	bergen@heis.no
Thyssen	Oslo	Vidar Holm	63 87 97 93	970 62 663	vidar.holm@heis.no
Ribe	Oslo	Henning Hottran	63 97 90 09	906 27 373	hhottran@start.no
HK Service	Bergen	Svein Arild Pedersen		992 17 521	svein.arild.pedersen@hk-service.no
Heis-Tek	Oslo	Terje Gundersen		909 47 048	
Sanne Spesialheiser	Ålesund	Johan Vasstrand		975 61 900	

Avdelings- og klubbkontorer

Avdeling	Adresse	Telefon kontor	Telefaks	E-post
Oslo	Schweigaardsgt 34F, 0191 Oslo	22 17 45 50	22 17 45 53	heis@heis.no
Bergen	Kalfarv. 71, 5018 Bergen	55 36 87 66	55 36 55 77	bergen@heis.no
Trondheim	Postboks 9254, 7424 Trondheim	72 84 83 90	72 84 83 90	trondheim@heis.no
Stavanger	Lagårdsvei 124, 4011 Stavanger	51 84 04 60		stavanger@heis.no
Reber	c/o HMF			reberklubben@heis.no
Kone	c/o HMF			koneklubben@heis.no
Thyssen	c/o HMF			thyssenklubben@heis.no
Otis	c/o HMF			otisklubben@heis.no